

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202287

UNIVERSAL
LIBRARY

ಶಾಢುಣನ ಸಾಹಸ ಣ

(ಏಕಾಂಕ ಪ್ರಹಸನ)

ಲೇಖಕರು
ಶ್ರೀ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ
(ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದುದು)

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪ್ರಕಟನ ಮಂದಿರ
ಕೋಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

೧ ೯ ೪ ೬

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೩೮
ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೪೬

ಈ ನಾಟಕವು

ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ, ಮದ್ರಾಸ್—ಏಪ್ರಿಲ್, ೧೯೪೩
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮೈಸೂರು —೧೫ ಜುಲೈ ೧೯೪೪,
,, ,, —೧೭ ಫೆಬ್ರವರಿ, ೧೯೪೫
ಈ ಪ್ರಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ

ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರದರ್ಶನವು ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು
ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಕಾಲೇಜು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ವ್ಯಾಪ್ತಿ : ಸುಮಾರು ಒಂದು ಘಂಟೆ

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ :
೧೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು

ಬೆಲೆ :
ಹತ್ತಾನೆ

ಕಥಾಸಾರಾಂಶ

ಗಂಗಮ್ಮನ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸು ಬಂದೀತೆ ? ಎಲ್ಲಿಯ ವಾತು ! ಅದು ಒಡವೆ ಸೀರೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಶಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಸಾಲಗಾರನ ತಗಾದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ವಶದಿಂದ ಹೆಣವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಶಾಮಣ್ಣನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ ಗುಂಡೂ ರಾಯನು ಹೂಡಿಸಿದ ತಂತ್ರದಿಂದ ಗಂಗಮ್ಮ ಎಡವಿದಳು, ಮುಗ್ಗುರಿಸಿದಳು. ನಡೆಯುವವರು ಎಡವದೆ, ಮುಗ್ಗುರಿಸದೆ, ಉಂಟೆ ?

‘ ಎಲ್ಲರ ಮನೆ ದೋಸೆ ತೂತೇ ! ’

ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಕ್ಕುಗಳೂ

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದ ಸ್ವಕೀಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಸೀತಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ.ಎ.,

ಚಂದ್ರವಿಹಾರ, ೨ನೆಯ ಕ್ರಾಸ್,

ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ.

ಕಾಯಲ್ಪಿ :

ಪ್ರದರ್ಶನವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ. ೧೦

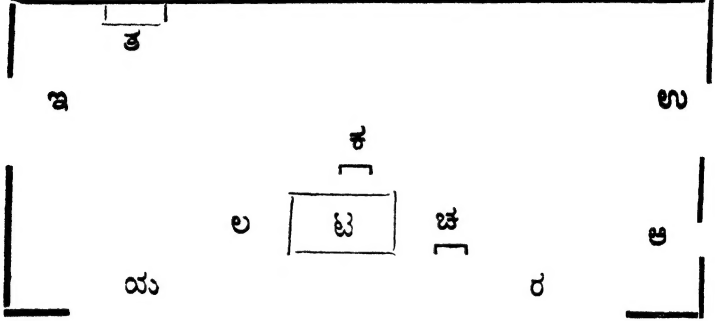
ಸಿದ್ಧತೆ

ಪಾತ್ರವಿವರ

೧. ಶಾಮಣ್ಣ : ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೈದು ವಯಸ್ಸಿನ ಗಿಡ್ಡ ನೆಯ ಗುಮಾಸ್ತೆ. ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಿಂದ ನೊಂದಿರುವನು. [ಕಚ್ಚಿಪಂಚಿ, ಬನಿಯಾ, ಸಾದಾ ಶಲ್ಯ.]
೨. ಗಂಗಮ್ಮ : ಶಾಮಣ್ಣನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. ಗಂಡನಿಗಿಂತ ಎತ್ತರ ಜಾಸ್ತಿ. ಗಟ್ಟಿಗಿತ್ತಿ. [ಸಾದಾ ಸೀರೆ, ಜಾಕೆಟ್, ಅಡ್ಡಕುಂಕುಮ.]
೩. ಗುಂಡೂರಾಯ : ಶಾಮಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹಿತ. ಗುಮಾಸ್ತೆ. ಅದೇ ವಯಸ್ಸು. ಮೀಸೆ ಇಲ್ಲ. ಕ್ರಾಪ್ ಇದೆ. [ಕಚ್ಚಿಪಂಚಿ, ಕೋಟು, ಟೋಪಿ, ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ವಿಚ್.]
೪. ಪಾರ್ವತಮ್ಮ : ಗುಂಡೂರಾಯನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. ಗಟ್ಟಿಗಿತ್ತಿ. ಅಗಲವಾದ ಮುಖ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶೈಲಿ. [ಸಾದಾ ಸೀರೆ, ಜಾಕೆಟ್, ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅಡ್ಡಕುಂಕುಮ.]
೫. ಸಾಹುಕಾರ : ಶಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಬಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾರದು. ಯಾವ ಜಾತಿಯೋ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. [ಲಾಂಗ್‌ಕೋಟ್ (ಕಶಿ ಉಳ್ಳದ್ದು), ಮಾರ್ವಾಡಿ ನಮೂನೆ ರುಮಾಲು.]

ಸ್ಥಳ

ಶಾಮಣ್ಣನ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಅದರ ನಕ್ಷೆ ಹೀಗಿದೆ:

ಅ : ಹೊರಬಾಗಿಲು.

ಇ : ಒಳಬಾಗಿಲು.

ಉ : ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು.

ಕ, ಚ : ವೆನೆಸ್ಪಾ ಕುರ್ಚಿಗಳು.

ಟ : ಮೇಜು.

ತ : ಉಡುಪಿನ ನಿಲುವು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಟವಲು ಮತ್ತು ಕಿರುಬೆರಳು ಗಾತ್ರದ, ಮಾರುದ್ದದ, ಒಂದು ನೂಲುದಾರ ಇವೆ.

ಯ, ರ, ಲ : ಸ್ಥಳಸಂಕೇತಗಳು.

[ಎದುರು ಗೋಡೆಗೆ ಒಂದು ರವಿವರ್ಮ ಚಿತ್ರಪಠ ಹಾಕಿದೆ.]

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಕ್ಷರ ಸಂಕೇತಗಳು ಈ ನಕ್ಷೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾಲ

ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೧೦ ಘಂಟೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ.

ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ

ನೋಟುಗಳು, ಬಾಕೀ ಲೆಕ್ಕದ ದೊಡ್ಡಬುಕ್ಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರ, ಇಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಂಡಿ-ಕಾಫಿ, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಬಿಂದಿಗೆ, ಗೋಪುರವಾಗಿ ಉಪ್ಪು ತುಂಬಿದ ಲೋಟ, ಮೂರು ಕಾವೀ ಧೋತ್ರಗಳು, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಜಪಮಾಲೆ, ಪಾದುಕೆ, ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀರು, ಎರಡು ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿ. ಒಂದು ಕೆಲಸವು

ಶಾಢುಣ್ಣನ ಸಾಹಸ

[ತೆರೆ ಏಳುವುದು]

[ಪ್ರವೇಶ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ ಮತ್ತು ಶಾಢುಣ್ಣ]

[ದೃಢಪ್ರತಿಜ್ಞಳಾದ ಗಂಗಮ್ಮನನ್ನು ಶಾಢುಣ್ಣ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿ ಸುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ತಲೆಯನ್ನೂ ಕೈಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ] ಆಗೋದಿಲ್ಲ, ಖಂಡಿತ ಆಗೋದಿಲ್ಲ, ಉಹುಂ. [ಎನ್ನುತ್ತ ಮೇಜಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವಳು.]

ಶಾಢುಣ್ಣ

[ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತ] ನನ್ನ ಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಾಲ್ಸೂ ಅಂದ್ರೆ ಏ.....

ಗಂಗಮ್ಮ

[(ಉ) ಬಳಿ ನಿಂತು] ಅಹಹಹ, ಏನು ವಿನಯ, ಎಷ್ಟು ಜಾಣತನ ! .....ಗೊತ್ತಿದೆ, ಸ್ವಂಢಿರಿ.

ಶಾಢುಣ್ಣ

ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡ. ನಾ ಹೇಳೋ ವಿಸ್ತೃತಕೋ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸು ಮಾಡು.....ಲಾಲ್ಸು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಈಗ ಎಂಟು ದಿನದಿಂದ ಲಾಲ್ಸೀ ಲಾಲ್ಸೀ ಕಿವಿ ತೂತು ಬಿದ್ದೋಗಿದೆ. ನನಗ್ಗೊತ್ತಿದೆ, ಲಾಲಪ್ಪೇಕಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಟ್ರಂಕಿನಲ್ಲಿರೋ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವಿಷ್ಯಾ ತಾನೇ?

ಶಾಮಣ್ಣ

[ತಲೆಯ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ] ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಅಂದ್ರೇ ಏ,.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಂದ್ರೇ ಏ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿನದು ಹತ್ತು ನೋಟುಗಳು, ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನೊಟ್ಟಿ ತಕೊಂಡ್ಲೋಗಿ ಸಾಹುಕಾರನ ಸಾಲ ಕ್ಲೊಟ್ಟುಬರ್ತೀರಿ. ಇಷ್ಟೇ ತಾನೇ? ನಾನು ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ಗುಂಡೂರಾಯರ ಮನೇ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಸಹ 'ಒಂದು ಸೀರೇನೋ ಒಡವೇನೋ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಸಾಲ ಇದ್ದೇ ಇದೆ' ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ....ಅಲ್ಲಾ, ಈಗ ಮೂರು ದಿನದಿಂದ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತ್ಸಾಡಿಸದೆ ಮೌನವ್ರತ ಮಾಡಿದಿರಿ! ಈ ಹೊತ್ತು ಭಾನುವಾರ, ಆಫೀಸಿಗೆ ರಜಾಂತ ಷುರು ಮಾಡಿದಿರೇನೋ ವಾಗ್ವಾದ! ಆಗೋ ಮಾತಲ್ಲ, ಗೊತ್ತಾಯ್ತೇ? ..... ಉಂ, ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ ಕೈಹಿಡಿದದ್ದಕ್ಕೇ.....ಉಂ, ...ಏನು ಸುಖ .....[ಎಂದು ಸಿರಗಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ದುಃಖಿಸುವಳು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸುಖ ಸುರಕೊಳ್ಳೋ ಮಾತೇ ನಾನಾಡೋದೀಗಾ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ನಾನು ಸುರಕೊಳ್ಳೋಲ್ಲ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅಯ್ಯೋ, ಹಾಗ್ಯಾಕ್ಕಾಡ್ಲಿ, ಸುರಕೊಂದ್ರೇ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ನಿಜವಾಗಿ ಸುರಕೊಳ್ಳೋ ಮಾತಾದ್ರೆ ಲಾಲಸ್ತೀನಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸಾಹುಕಾರ್ಡ್ ಹಾಳಾಗ್ಲಿ, ತಿಳೀತೇ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಗತ್ಯವಾಗಾಗ್ಲಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಗೆಲುವಾಗಿ] ಪೇಟೇಲಿ ಸೀರೆ, ಒಡವೆ ನೋಡಿ ಬಂದಿದೀನಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದೇ—ಬೀದೀಲ್ಲೋಗೋವಾಗ ಕಣ್ಣಿರೋರಿಗೆಲ್ಲ ಕಾಣ್ಸತ್ತೆ, ಆಚೆ ಈಚೆ ಅಂಗಡೀಲಿರೋದು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹಾಗೆ ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲಾ.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಇನ್ನೇನ್ರಿವೀಲ್ಲೋದಿದ್ರಾ ? ಈ ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಯಗಲ್ಲಾ ನನ್ನ

೪

ಮುಂದೆ ನಡೆಯೋದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಸೀರೆ ಒಡವೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಟ್ಟೂ, ಅಮೇಲೆತ್ತಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತನ್ನ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡೋತನಕ ಅವು ಮನೆಗೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅವು ಮನೆಗೆ ಬರೋತನಕ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಬಿಡು ಹಾಗಾದ್ರೆ. 'ಮದುವೆ ಆಗೋತನಕ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ, ಹುಚ್ಚು ಬಿಡೋತನಕ ಮದುವೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ' ಅನ್ನೋ ಸಮಾಚಾರ. ಇಷ್ಟನುಮಾನವಾದ್ರೆ ಹ್ಯಾಗೆ? ನಾನಿನ್ನೇನ್ಮಾಡೀನು? ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕ್ಕಟ್ಟೋದಿಲ್ಲ, ನಿನಗೆ ಸೀರೆ ಒಡವೆ ತರ್ತೀನಿ ಅಂತ ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಂತೇನೇ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಒಪ್ಪದೆಹೋದ್ರೇ, ನಾನಿನ್ನೇನ್ಮಾಡ್ಲಿ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಹಾಗಾದರೆ ತಾಳಿ, ರೂಪಾಯಿ ತರ್ತೀನಿ.

[ನಿರ್ಗಮ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಉಪಾಯ ಫಲಿಸ್ತು. ದುಡ್ಡು ಬಂದು ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದು, ಸಧ್ಯೆ ಆ ಸಾಹುಕಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡ್ತೇನೆ. ಬೀದೀಲಿ ಮಾನ ತೆಗೀ

ತಾನೆ! ಏನ್ಮಾಡ್ಲಿ? ಈ ತಾಟಕಿ ದುಡ್ಡು ಬಂದ ದಿನವೇ ಅದನ್ನ ಹೊಡೆದ್ಬಿಟ್ಟು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿ ದಾಳಲ್ಲಾ.

[ಪ್ರವೇಶ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

[ಗಂಗಮ್ಮ ನೋಟುಗಳನ್ನೆಣಿಸುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, (ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಳು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ] ನಾನೇನ್ಮಾಡಿದ್ದೋ!.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಏನ್ಮಾಡಿದ್ದೇ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಏನ್ನುಣ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದೋ, ನಿನ್ನಂಥಾ ಮಡದೀ.....[ಎನ್ನುತ್ತ ಹಣಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಹಾ! ದೂರ, ದೂರ.....ನಾನೂ ಪೇಟೆಗೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಅಂಗಡೀಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತೀನಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ನಿರಾಶೆಯಿಂದ] ಈಗ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲೇ!..... [ಪುಸಲಾಯಿಸುತ್ತ] ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ನೀನೂ.....ಅಲ್ಲೇ, ಅರ್ಧಾಂಗೀ.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ! ನಾನೇನು ಧರ್ಮಕ್ಕಿದೀನೀಂತ ತಿಳುಕೊಂಡಿದೀರಾ
ಈ ಮನೇಲೀ?..... ಅರ್ಧ ಅಂಗೀನಂತೆ, ಅರ್ಧ ಅಂಗಿ!

ಶಾಮಣ್ಣ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಈ ಶೂರ್ಪನಖಿ ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿಗೆ ಬಗ್ಗೋದಿಲ್ಲ. [ದೂರ
ಸರದು, ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ] ಲೇ, ಸಿಗಿಧಾಕ್ಪಿಡ್ತೀನಿ, ಜೋಕೆ!

ಗಂಗಮ್ಮ

ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಧ ಅಂಗೀನ ನೀವು ಸಿಗಿದಾನ್ನ ಹಾಕೋಳ್ಳೀ, ಹರದಾನ್ನ
ಹಾಕೋಳ್ಳೀ, ನನ್ನ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಡಿ. ಮೊದಲು ರೂಪಾಯಿ
ಒಳಗಿಟ್ಟು ಬರ್ತೀನಿ. ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ಭಾಳಾ ಓಡ್ಸಿದ್ದೀರಿ ಬುದ್ಧಿ.

[ನಿರ್ಗಮ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಈಗ ಎಂಟು ದಿನದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಉಪಾಯ
ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು. ಈಗ ಆಗಾತ್ಯ ಮಾಡಿನೋಡ್ತೀನಿ.
ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಂಹೋಗದೇ ಇದ್ರೇ, 'ದಂಡಂ ದಶಗುಣಂ ಭವೇತ್'
ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

[ಶಲ್ಯವನ್ನು ಕತ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಕೈಗಳಿಂದ ಎಳೆದು ಹಿಡಿದು
ಕೊಂಡು, ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತು, ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ
ನಟಿಸುವನು.]

[ಪ್ರವೇಶ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ! ಏನು ಆಗಾತ್ಯ ಈ ಗಂಡು ಜಾತಿ !!

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕ್ಷೀಣಸ್ವರದಲ್ಲಿ] ನೇಣು ಹಾಕ್ಕೋತೀನಿ ..... ಅ, ಅ, ಅ .....
ಎದೇ ವರೆಗೆ ಬಂತು ! ..... ಒ, ಓ, ಔ.....ಕುತ್ತಿಗೇಲಿದೆ.....
ಕೊಡ್ತಿಯೋ ಇಲ್ಲೋ ಹೇಳು ಬೇಗ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಕೊಡ್ತೀನೆ ತಾಳಿ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದ
ಕ್ಯಾಕೆ ಯೋಚ್ಚಿ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶಲ್ಕವನ್ನು ಬಿಸುಟು] ಆಹಾ, ಮಾಡೋ ರೀತೀಲಿ
ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಿಯೇ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ, ಹೋಗು. ಎಂಥಾ
ಜಾಣಿ ನೀನೂ ! ಜಾಗ್ರತೆ ಹೋಗು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಇಲ್ಲೇ ಇದೆ, ಪ್ರಿಯತಮಾ ! ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸಹಾಯ
ಮಾಡದೇ ಇದ್ದೆ, ನಾನಿದ್ದೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಏನು ? [(ತ) ನಿಲುವಿನ
ಮೇಲಿರುವ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತಂದು ಗಂಡನ ಕೈಮೇಲೆ ಬಿಸುಟು, (ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿ
ನಿಲ್ಲುವಳು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ] ಆ !..... ಏನಿದೂ ! [ಎನ್ನುತ್ತ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕುರ್ಚಿಯ
ಮೇಲೆ ಕೂರುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದೇ? .....ಹಗ್ಗ, ಭದ್ರವಾಗಿದೆ. ಐನೂರು ಪೌಂಡಾದ್ದೂ ತಡೆಯುತ್ತೆ. ಸಾಲ್ವೇನೋ? ... .. ಭಾಳಾ ಚುರುಕು, ಬುದ್ಧಿ! .....

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕೋಪದಿಂದ] ಇಗೋ ನೋಡು, ಇನ್ನು ಎಟು ಬೀಳುತ್ತೆ. ....
ಒಂದು ಬೆತ್ತವಾದ್ದೂ ಇಲ್ವಲ್ಲಾ ..... [ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ] ಈ ಕುರ್ಚೀನೇ ಆಯ್ತು.

[ಎಂದು (ಚ) ಕುರ್ಚಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವನು. ಕೈ ಉಳುಕುವುದು. ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು*]

ಅಹಹಹ ! [ಎಂದು ಕೈ ಕೊಡವುತ್ತ, ಹಿಸುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ನೋವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ, ಓಡಿಯಾಡುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಕೈ ಉಳುಕಿತೋ? .....ಹಾಗೇ ಆಗ್ಬೇಕು.

---

* [ಅಥವಾ, ಗಂಗಮ್ಮ ಅವನಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾದ ಅಳಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಒಂದು ಬೆತ್ತದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು ; ಆಕೆ ಬೆತ್ತವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಎಟುಕದಂತಿರುವ ಎರಡು ಅಡ್ಡಮೊಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡುವಳು ; ಅಥವಾ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವಳು. ಶಾಮಣ್ಣ ಬೆತ್ತವನ್ನು ಎಟುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ನೆಗೆದು, ಹತಾಶನಾಗಿ, ಕೋಪ ಹೆಚ್ಚಿ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಕೈ ಕುಟ್ಟುವನು. ಅದರಿಂದ ಕೈ ಉಳುಕುವುದು.]

[ಪ್ರವೇಶ (ಅ) : ಸಾಹುಕಾರ]

[ಸಾಹುಕಾರನು ಲೆಕ್ಕದ ಬುಕ್ಕು, ಪತ್ರ ಸಮೇತ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, (ರ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು.]

[ನೋವಿನಿಂದ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಾಮಣ್ಣನು, ಸಾಹುಕಾರನು ಬಂದುದನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಹಿಂದುಹಿಂದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ತಗುಲುವನು. ಕೂಡಲೇ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು, ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ, ಕೈ ಕೊಡವುವುದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಮೆಮಾಡುತ್ತ, ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವನು.]

ಸಾಹುಕಾರ

ಹರೇ ರಾಂ ! ಇದೇನು ಬಂತು, ಈ ಪೋಮೀಗೆ ! ಪಾಮಣ್ಣಾ, ಪಲಾಂ ದೇಖೋ ಲೆಕ್ಕದ ಬುಕ್ಕು ತಂದಿದಾದೀನೀ. [ಪುಸ್ತಕದ ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಮಣ್ಣನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಹುಡುಕುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಹೆಂಡತಿಗೆ] ವಸೂಲಿಗೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರಕ. ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡು. ಮಾನ ಹೋಗುತ್ತಿ, ಸಮಯ ನೋಡು, ನಿನ್ನ ದಮ್ಮಯ್ಯ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಯೋಚಿಸಿ] ಅದಕ್ಕೇ, ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ. ನೀವು ಅವಾಂತರ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದಾನೆ. ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಕಳಿಸಿಬಿಡ್ತೀನೆ. ನೀವೂ ಹಾಗೇ ನಟಿಸಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ನನೂ ! ನನಗೆ ಹುಚ್ಚಿಡಿದಿದೇಂತ ಹೇಳ್ತೀಯಾ ?

ಗಂಗೆಮ್ಮ

ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ ಬಿಡಿ. ಅವನಿಗೆನ್ನೇನಾದ್ರೂ ನೆಪ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿಬಿಡಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅವನು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೋದು ಇದು ತೊಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತೇ ಸಲ—ನಿನಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇ ?

ಗಂಗೆಮ್ಮ

ಹಾಗಾದ್ರೆ ತಾಳಿ ..... ಏನು ಸಾವ್ಕಾರ್ರೇ ದಯ್ಯಾಡ್ನಿದಿರಿ?

ಸಾಹುಕಾರ

ನಮ್‌ದೂಗೆ ಬಾಕೀ ಹಣ ಕೊಡ್‌ಬೇಕು. ಕೊಟ್‌ಬಿಡಿ. ಏನ್ ಬಂದದ್ ಅಂತ ಕೇಳ್ತಾದಲ್ಲಾ ! ಈ ಹೊತ್ ಕೊಡೋತನಾಕಾ ಬಿಡೋದ್ ಇಲ್ಲಾ. ಹಸಲ್ ಹತ್ ರೂಪಾಯ್, ಬಡ್ಡಿ ಷೇಕ್‌ಡಾ ನೂರೈವತ್‌ರಂತೆ ಒಟ್ ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್, ಹತ್ ಆಣೆ, ಐದ್ ಕಾಸ್ .....ಏನ್ ಷಾಮಣ್ಣೋರೇ, ಹಂಗ್ ದುರ್‌ಗುಟ್‌ಕೊಂಡ್ ನೋಡ್ತೀಯಾ? ಪತ್ರ, ಪತ್ರ ಇದಾದೆ ನೋಡ್. [ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ತೋರಿಸುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅವಳ್ಳತ್ರ ಇದೆ ದುಡ್ಡು. ಅವಳ್ಳೇ ಕೇಳು.

ಗಂಗೆಮ್ಮ

[ದುಃಖವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ] ನಾನು ಹೆಂಗ್ಸು. ನನ್ನತ್ರ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ದುಡ್ಡು? ಅವರಿಗೇ, ... ಉಂ ..... ಬುದ್ಧಿ ಏನೋ ಆಗಿ

ಬಿಟ್ಟದೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗೇ! ಸ್ಥಿಮಿತ ಇಲ್ಲ ..... ಉಂ .....
ಇಷ್ಟೊತ್ತೂ ಅವಾಂತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲೇ ?

ಸಾಹುಕಾರ

ಎನಮ್ಮ, ಮನೇಲಿ ಯಜಮಾನಾಕೆ ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್‌ದೇ ಇದಾದೆ,
ನನಗ್ ಗೊತ್. ನನ್ ಹತ್ರ ದಬಾಯ್‌ಸಿದ್ರೇ ನಾವ್ ಕೋರಟ್‌ಗೆ
ಹೋಗ್‌ತೀನ್. ನಿಮ್ ಮನೇ ಬಾಕ್‌ಟಲ್ ಕೂತ್‌ಕೊಂಡ್,
ಮರ್ಯಾದೆ ತೆಗದ್ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಸ್ತೀನ್. ಹುಷಾರ್ !

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಯ್ಯೋ, ಯಾಕೋ ಸಂಕಟಾ ಆಗುತ್ತೇಂದ್ರೆ, ನಿಂತ್ಯೊಳ್ಳೇಲಾರೆ
.....ಸಂಕಟಾ, ಸಂಕಟಾ ! [ಎಂಡು (ಕ) ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು (ಲ) ಬಳಿಗೆ
ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಹೊರಳುತ್ತಿರುವಳು.
ಸಾಹುಕಾರನು ಅನುಮಾನದಿಂದ ಈಕ್ಷಿಸುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

ರಾಮ ರಾಮಾ ! ಏನು ವಿಪತ್ತು ತಂದ್ಯೋ ! ಯಾವ ಗ್ರಹ
ಚಾರವೋ ಇದೂ ? ಮೂರು ದಿನಕ್ಕಿರಡು ಸಲ ಹೀಗಾಗ್ತಿದೆ
ಯಲ್ಲಾ ! ..... [ಹೆಂಡತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ] ಏನಾಗಿದೆ ? ಸುಧಾರಿ
ಸಿಕೋ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಯ್ಯೋ ಸಂಕಷ್ಟ ..... ಆಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ
ಳಗಿದೇಂದ್ರೆ,

ಶಾಮಣ್ಣ

ಔಷಧಿ ತಂದು ಕುಡಿಸಲೇ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಬೇಡಾ ಬೇಡಾ, ಔಷಧಿ ತರೋತನಕ ತಡೀಲಾರೇ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮನೇಲಿರೋ ಹರಳೆಣ್ಣೆ.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಬೇಡ್..... ಎದೇಲಿ ಉರೀ.....ಪಾನಕಾ.....ಪಾನಕ ಮಾಡೀ
.....ತಕ್ಕೊಂಡ್ಬಂದೂ ..... ಕುಡಿಸೀ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[(ಯ) ಬಳಿಗೆಬಂದು, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪಾನಕಾ !! ..... ಒಳ್ಳೇ ಉಪಾಯ ಇದು !..... ಅದೂ ನಾನು ಮಾಡೀ, ತಂದೂ, ಕುಡಿಸಬೇಕಂತೆ ಇವಳಿಗೆ!.. ಪಾನಕ ಕುಡಿಸಿದ್ದೇಲೆ, ಕೋಸುಂಬ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ್ಬನ್ನಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ರಸಾಯನ ತಂದು ತಿನ್ನಿಸಿ ಅಂತ ಷುರು ಮಾಡ್ತಾ ಇವಳು !

ಸಾಹುಕಾರ

ಹರೇ ರಾಂ ! ಇದೇನ್ ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಗೊತ್ತಾಗೋಕಿಲ್ಲಾ !
ಏನ್ ಷೋಮೀ, ಷಾಮಣ್ಣೋರೇ, ನೀವೇನ್ ಹೇಳ್ತಾದೆ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಶರೀರಧರ್ಮ ಯಾರಿಗಾದ್ರೂ ಒಂದೇ ಸಾವ್ಯಾರ್ರೇ, ಭಂಗಾರದಂಥಾ

ಹೆಂಡ್ತೀಗ್ಗಿ ಗಾಗಿರೋವಾಗಾ.... ಒಂದ್ವೇಳೆ, ಮಸಲ, ನಿಮ್ಮನೆಲೇ ಹೀಗಾಗಿದ್ರೆ, ಆಗ ನಿಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ .. ....

ಸಾಹುಕಾರ

ಆ ಹರಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಇರಲಿ ಷಾಮಣ್ಣಾ, ಆ ಯಮ್ಮನ ಮಾತು ನನ್ನಗೆ ಬೇಡ. ದುಡ್ಡು ತಕೋವಾಗ ಇದ್ದು ದರದ್ದು ಕೊಡೋವಾಗ ಇರಬೇಕು. ನೀವೇನ್ ಗಂಡಸ್ ಜಾತಿ ಅಲ್ಲಾ ? [ಎಂದು ಶಾಮಣ್ಣನ ಎಡಮುಂಗೈ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಶಾಮಣ್ಣನು, ಕೈ ಮುರಿದೇ ಹೋಯಿತೋ ಎಂಬಂತೆ, ಕೊಸರುವನು. ಸಾಹುಕಾರನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವನು (೧).]

ಶಾಮಣ್ಣ

[(ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ನೋವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ] ಮುರಿಧಾಕಿ ಬಿಟ್ಟು ಲ್ಲಯ್ಯಾ ಕೈನಾ ! .....ಅಹಹಹ..... ಸಾಲಾ ಕೊಟ್ಟಾಕ್ಷಣ ಹೀಗೇ ನಯ್ಯ ಮಾಡೋದೂ ? ... ..

[ಶಾಮಣ್ಣನು ಕೈ ಕೊಡುವುತ್ತು ಓಡಿಯಾಡುವನು. ಗಂಗಮ್ಮ ಸಂಕಟವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ ಹೊರಳುವಳು.]

ಸಾಹುಕಾರ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಬಾವುರೇ! ನನ್ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ ಅನುಭವದ ಇಷ್ಟತ್ ವರ್ವದಲ್ ಇಂಥಾದ್ ನಾನೆಲ್ಲೂ ಕಾಣೆ!..... [ಅವರ ಕಡೆ ನೋಡುವನು. ಅವರ ಕೂಗಾಟ ಹೆಚ್ಚುವುದು] .....ತಿರಿಗೀ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾಲಕ್ ಬಡಾ ಇಸಂಗಳನ್ನ ಕರಕೊಂಡ್ ಬರ್ತೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರ್ ಹತ್ತ ದುಡ್ಡು ಇದಾದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಕೊಡದೇ ಹೋದ್ರೇ ನಿಮ್ಮ ಗತಿ ನಾಯಿಗೂ ಬೇಡ.....ಎಂಥಾ ಠಕ್ ಜಾತಿ ಇಸಂ ಇವರು ! .....[ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವರ

೧೪

ಕಡೆ ನೋಡುವನು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಕೂಗಾಟ ಹೆಚ್ಚು
ವೃದ್ಧಿ].....ಇರಲಿ, ಇವಿಗೆ ನಾನೇ ಗುರು. ವಸೂಲ್ ಮಾಡದೇ
ಇದ್ದೆ ನನ್ ಹೆಸರ್ ಕಮಾನ್ ಅಲ್ಲ.

[ನಿರ್ಗಮ (ಅ) : ಸಾಹುಕಾರ]

ಶಾಮಣ್ಣ

[(ಅ) ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಾಹುಕಾರನು ಹೋದಕಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ, ಹೆಂಡ
ತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುವನು] ಅಲ್ಲಾ, ...

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಇನ್ನೂ ಹೊರಳುತ್ತಲೇ] ಸಂಕಟಾ, ಸಂಕಟಾ,.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸಂಕಟ? ..... ಯಾರನ್ನೋಡಿ ಸಂಕಟಾ? ..... ಸಾಕ್ಷಾಡೇ,
ಸಾಕ್ಷಾಡೂ. ಅವತಾರ ನೋಡ್ಲಾರೆ. ಹೊರಟ್ಟೋದ ಅವನು.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ನಗುತ್ತ ಎದ್ದು] ಹೋದ್ದೆ? ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಈಗ್ಗೋದ್ರೇ ತಾನೇ ಏನು? ಬರ್ತಾನೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[(ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿಂತು] ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ನೀವೂ ಎಲ್ಲಾಡ್ಲೂ

ಹೋಗೋದಾದ್ರೆ ಹೋಗಿ. ಇಲ್ಲಾ, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಜಗಳಾಡೋಣ ಅನ್ನೋದಾದ್ರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ. ನಿಮಗೂ ರಜ ಇದೆ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[(ಕ) ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು] ನನಗೆ ಉಸಿರೇ ಇಲ್ಲ—ಹೊರಕ್ಕೋಗೋದಕ್ಕೂ ಉಸಿರಿಲ್ಲ, ಜಗಳಾಡೋದಕ್ಕೂ ಉಸಿರಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಜಗಳಾಡೀ ಅಡೀ ಸಾಕಾಗ್ತೋಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ತಿಂಡಿ ಕಾಫೀ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫೀಗಾದ್ರೂ ಇಡು ಮೊದ್ಲು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಹುಂ; ಮೊದ್ಲು ಕಾಫೀ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಸೀ, ಜಗಳಕ್ ಹುಮ್ಮಸ್ ಬರೋ ಹಾಗೆ ಬೇರೇ ಮಾಡಬೇಕೇನೋ! ಕಾಫಿ ಇಲ್ಲೇನೇ ಹೊಡೆಯೋಕ್ಬಂದಿದ್ರೀ! ಇನ್ನು ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಕಡಿಯೋದಕ್ಕೇ ಬರ್ತೀರಿ! ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ಕಾಫಿ ಬೇಡ ಏನೂ ಬೇಡ; ಹಾಗೇ ಜಗಳಾಡಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಇಗೋ ನೋಡೂ.....ಸುಮ್ಮನೇ ರೇಗಿಸಬೇಡಾ.....ಎದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇ ವನಲ್ಲಾ.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಏನೂ? ಎದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇವ್ರಲ್ವೆ? ಹಾಗಾದ್ರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದು ಮೂಲೇಲಿ ಕೂತಿರಿ. ಏಳೋದ್ಯಾಕೆ? ಎದ್ದು ಕೆಟ್ಟೋರಾಗೋದ್ಯಾಕೆ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಊಹೂಂ. [ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವನು.]

[ಪ್ರವೇಶ (ಅ) : ಗುಂಡೂರಾಯ]

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು, ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಓಹೋ ! ..

[ಎಂದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ತಟಸ್ಥನಾಗಿ ಅಲಿಸುವನು. ಅವನ ಅಗಮನ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಹೆಂಡತಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು] ... . ಹಾಗಾದ್ರೇ, ... ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಮೂಲೇಲಿ ಕೂತಿರೋವೈಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇವರೇ ಅನ್ನು.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಕೆಣಕಿದ ಸಿಂಹಿಯಂತೆ] ಏನಂದ್ರೀ? ..... [ಶಾಮಣ್ಣ ಹೆದರಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆಡುವನು. ಗುಂಡೂರಾಯನೂ ಬೆಚ್ಚಿ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅರೆಮರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು] ನಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಕಾಲು ಹೋಗಿರೋದನ್ನ ತಾನೇ ನೀವು ಹಂಗಿಸ್ತಾ ಇರೋದೂ? ಅಂ? ನಮ್ಮಣ್ಣನೂ ಅಂತಾನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನ— ‘ಮೂರು ಮಾವಿನಕಾಯುದ್ದದ ಗುಮಾಸ್ತೆ’ ಅಂತ. .... ಇನ್ನೊಂದ್ವಲ ನನ್ನ ತವರುಮನೆ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿ, ಹ್ಯಾಗಿರುತ್ತೋ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ತಲೆದಾಗಿ] ಸರಿ. [ಎಂದು ಮರೆಯಾಗುವನು]

[ನಿರ್ಗಮ (ಅ) : ಗುಂಡೂರಾಯ]

ಶಾಮಣ್ಣ

ನಾ ಹೇಳೋದು ಕೇಳು ಇಲ್ಲಿ.....

(తేరేయల్లి) గుండూరాయ

శామణ్ణోరే, మనేలిద్దిరా ?

శామణ్ణ

[అవసరదండ] ఓహో, గుండూరాయ బందిరೋహాగిదే. [ఎందు అవనన్ను కరతరలు హోగువను.]

[నిగమ (అ) : శామణ్ణ]

గంగమ్మ

[తన్నల్లి] ఇవనోబ్బ బంద, శని—వ్యాజ్యక్కే ఆడ్లవాగి. మనేలి జగళ హూడిదేంద్రే సుసూత్రవాగి నడకొండ్రోగు త్రేంద్రే ఏనన్నో మాతు? ఒందు సావిర విష్ణుగళు, ఒందు సావిర..... ఇన్నేన్గతి! ఇవను ప్రాణ స్నేహిత. ఇబ్బిగూ ఒందే కుత్తిగేల్వోగుత్తే ప్రాణ—‘ఒడలేరడసువోందేనే’! ఇన్ను ఎల్లా వరది ఒప్పిసి, నాను గట్టిగిత్తీంత హేళి బిడ్రారో ఏనో!

[ప్రవేశ (అ) : శామణ్ణ మత్తు గుండూరాయ]

శామణ్ణ

బారయ్య గుండూరాయ, నీ బందద్దొ ఒళ్ళేదే ఆయ్య. కూతుకొ. [(క) కుర్చీయల్లి కుళితుకొళ్ళువను.]

గుండూరాయ

[(జ) కుర్చీయల్లి కుళితు] ఏనప్పా అంథా సమయ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಸರಸೆ] ಹೊತ್ತೇ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲಾಂತ ಪೇಚಾಡಿಕೋತಾ ಇದ್ದಿರಲ್ಲಾ, ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದರು ಸಧ್ಯ! ಈ ಭಾನುವಾರಗಳು ಬಂದರೇ, ನಮ್ಮೋರಿಗೆ, ಸರಿಯಾದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲದ್ದು, ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯೋದೇ ಕಷ್ಟ ಗುಂಡೂರಾಯ್ತೇ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಯಾಜಮಾನ್ಯದಿಂದ] ಅಲ್ಲಾ, ...ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫೀಗಿಟ್ಟಿ.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತರ್ತೀನಿ. ಗುಂಡೂರಾಯರು ಬರೋದೇ ಅಪರೂಪ ನಮ್ಮನೆಗೆ [ಎಂದು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಗಂಡನ ಕಡೆಗೆ ಸಿಡುಕಿನಿಂದ ನೋಡಿ ಹೋಗುವಳು.]

[ನಿರ್ಗಮ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಎದ್ದು (ಲ) ಮತ್ತು (ಯ) ಗಳ ನಡುವೆ ಶತಪಥ ಹಾಕುತ್ತ] ನೋಡು ಗುಂಡೂರಾಯ, ಈ ಭಾನುವಾರಗಳು ಬಂದಾವೇ, ಸಧ್ಯ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ವಿರಾಮ ದೊರೆತೀತೇ ಅಂತ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ತೇವೆ. ಆದರೆ.....

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಆದರೆ ಅವು ಬಂದರೆ ಭಾಳಾ ಕಷ್ಟ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕ್ಷಣಕಾಲ ಅನುಮಾನಿಸಿ ಮತ್ತೆ] ಆಂ ನೋಡು, ಕಷ್ಟ!.....ಹೊತ್ತೇ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ.....[ಗುಂಡೂರಾಯನು ಶಾಮಣ್ಣನನ್ನು ಓರೆನೋಟದಲ್ಲಿ ನೋಡುವನು] ಆದರೆ ಹೊತ್ತು ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಆ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಸಾಕಷ್ಟು .... ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರು ಬರೋ ಗಲಾಟೇಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು ನಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನೇ ಹೊಯ್ಯೊಂಡು ಬಿಡ್ತಾರೆ.....[ಗುಂಡೂರಾಯ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು.]..... ನಿನ್ನ ಫೈಲು ಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದವೆ? .... [ಗುಂಡೂರಾಯ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ನಟಿಸುವನು.].....ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತಿದ್ದೀ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಆಂ? ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಬಾ, ಕೂತುಕೋ ಬಾ, ಹೇಳ್ತೀನಿ. [ಶಾಮಣ್ಣ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು].....ನಿನ್ನ ಎತ್ತರ ಎಷ್ಟು?

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಇವನಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಆಗಿದ್ದೋ ಏನೋ! [ಗುಂಡೂರಾಯನಿಗೆ] ನನ್ನೆತ್ತರಾನೇ? ..... ಏದೂ ಚಿಲ್ಲರಡಿ ಇದ್ದೀತು. ಯಾಕೆ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಯಾಕೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನೂ.....ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಾ ಇದ್ದೆ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಏನು ಲೆಕ್ಕ ಅಂಥಾದ್ದೂ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಮೂರು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಉದ್ದ ಐದೂಚೆಲ್ಲರಡಿ ಆದರೆ, ಒಂದು, ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಉದ್ದ ಎಷ್ಟೂ ಚೆಲ್ಲರಡಿ ಆಯ್ತಂತ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಸೆಚ್ಚಾಗಿ] ಏನಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ಮುಂದೇನು ಮುಚ್ಚುವರೆ? ನಿನಗೊತ್ತೇ ಇದೆ ನಮ್ಮನೇ ಸಮಾಚಾರ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಮತ್ತೆ ನನಗೇ ಮಂಕುಬೂದಿ ಎರಚೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲಾ ! ನೀನೂ ಘಾಟಿ, ನಾನೂ ಘಾಟಿ ! ಇಬ್ಬರು ಘಾಟಿಗಳು ಸೇರಿದರೆ,.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ನಿಭಾಯಿಸೋದು ಕಷ್ಟ !

[ಪ್ರವೇಶ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

[ಎರಡು ಚಕ್ಕ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ಸಮೇತ ಗಂಗಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು] ಕಾಫೀ ಆಗ್ತು ಬಂತು. ಅದುವರೆಗೆ ಇದನ್ನ ತಕೊಳ್ಳಿ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಓಹೋ! ಏನು ಶಾಮಣ್ಣಾ, ಭಾಳಾ ಉಪಚಾರ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀ. ನಿನಗೇನು ಕಡಮೆ? ಮೊನ್ನೆ ಯಾವುದೋ ಹಣ ಬರಬೇಕಾದ್ದು ಬಂತಲ್ಲೆ ನಿನಗೆ? [ಶಾಮಣ್ಣ, ಗುಂಡೂರಾಯ ಇಬ್ಬರೂ ತಿಂಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಗಂಡನ ಬಳಿ ನಿಂತು] ಏನೋ ಒಂದ್ನಾಲ್ಕಕ್ಕಾಸು ಬಂತು ಕಾಣ್ರಪ್ಪ. ಆದರೆ ಯಾವ ಮೂಲೆಗೆ ಅದು? ತೊಂಬತ್ತೆಂಟು ಸಾಲ, ಆ ಹಣ ಬಳಸದ್ದಾಗಿ ಸಾವ್ಕಾರನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಟ್ಟಿಬಿಡೀಂತ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. [ಶಾಮಣ್ಣ ಗಂಗಮ್ಮನ ಮುಖ ನೋಡುವನು. ಆಕೆ ಅವನ ಭುಜವನ್ನು ಚುಚ್ಚುವಳು.] ಆದರೆ ನಮ್ಮೋರು 'ಸಾಲ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದು ಎಂದಿಗೆ ತೀರೋದು? ಈ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ತೀರಿದಾಕ್ಷಣ ಒಂದು ಗುಲಗಂಜಿ ತೂಕ ಭಾರ ಕಡಮೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಸೀರೇನೋ ಒಡವೇನೋ ತಕ್ಕೊಳ್ಳೋಣ' ಅಂತಾರೆ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕಣ್ಣರಳಿಸಿಕೊಂಡು (ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಎಲಾ ಇವಳ ಮನೆ ಹಾಳಾಗಾ ! ತಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾತು !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಯಾವುದು ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಯಾವುದು ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ನ್ಯಾಯವೇ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಲ ತೀರಿ ಸೋದು ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ ! [ಗಂಗಮ್ಮ ಪೆಚ್ಚಾಗುವಳು. ಶಾಮಣ್ಣ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು.] . . . . ಆದರೆ 'ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀರಿಸಿದರೆ

ತಾನೆ ಏನಾದ್ದಾಗಾಯ್ತು ? ಭಾರ ತಗ್ಗೋದಿಲ್ಲ. ಒಡವೆ ಸೀರೇ
ನಾದ್ದೂ ತಂದು ಸುಖಪಡೋಣ ' ಅನ್ನೋದೂ ನ್ಯಾಯವಾದ
ಮಾತೇ ! [ಶಾಮಣ್ಣ ಪೆಚ್ಚಾಗುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ನನಗಂತೂ ಏನೂ ತೋಚದ್ದಾಗಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಅಲ್ಪೇಮ್ಮಾ ಪಾಪ !

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಧೋರಣೆಯಿಂದ] ಕೈ ಒರಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಆ ಟವಲು ಕೊಡು ಇಲ್ಲಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ನಿಲುವಿನ ಮೇಲಿರುವ ಟವಲನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ಮೆಲ್ಲನೆ] ಎದ್ದು
ತಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ನಾಗಿತ್ತು ಧಾಡಿ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕೈ ಒರಸಿಕೊಂಡು, ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಗುಂಡೂರಾಯನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆಳೆದು
ಕೊಂಡು ಕುಳಿತು] ಹುಂ, ಕಾಫೀ ಆಗಿದ್ದೇನೋ ನೋಡು, ಜಾಗೃತೆ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಶಾಮಣ್ಣನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ, ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಸ್ನೇಹಿತನ
ಆಸರೆ ಸಿಕ್ಕಿತೂಂತ ಏನ್ ಧೋರಣೇ ! .....

[ನಿರ್ಗಮ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

ಶಾಮಣ್ಣ

ಚಾಂಡಾಲೀ ! ದಬಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟೆಲ್ಲ ! ಅಲ್ಲಾ ಗುಂಡೂರಾವ್, ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ಎಂಥಾ ಮಾಯ ಹೂಡಿದಾಳೆ ನೋಡಿದ್ಯಾ ?..... 'ಸಾಲ್ದೋನ ತಗಾದೆ ಇದೆ, ಹಣ ಸಾಲಕ್ಕಟ್ಟೋಣ' ಅಂತ ಹೇಳಿದೋನು ನಾನು ! ಒಡವೆ ಸೀರೇಗೆ ಹಠ ಮಾಡಿದೋಳು ಅವಳು ! 'ನಿಮಗೇನು ಕೇಡು, ನಿಮ್ಮ ತಲೇಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ವೆ' ಅಂತ ಬಹುವಚನದಲ್ಲೇ ಬಯ್ಯೂ, ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಜಗಳಾಡೀ, ಈಗ ನೋಡು ಅವಳ ಹೊಡತಾನ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಸಂಸಾರ ಅಂದ್ತೇಲೆ ಹೀಗೇಪ್ಪಾ. ಎಲ್ಲಾರ ಮನೇ ದೋಸೇನೂ ತೂತೇ ! ..... ನನ್ನನೇಲೂ ಹೀಗೇನೇ ! ಏನ್ನಾಡೋದು ? ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡ್ಕೊಳ್ಳೋಕು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಎಲ್ಲ ಮನೇಲೂ ದೋಸೇ ತೂತಾದ್ರೇ, ನಮ್ಮನೇಲಿ ಕಾವಲಿನೇ ತೂತಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ! ..... ಈಗ ನನ್ನ ಗತಿ ಏನು ಹೇಳು. ಆ ಸಾವ್ಕಾರ ಈಗ ಬಂದಿದ್ದ. ಹೇಗೋ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅದರೆ ಮತ್ತೆ ಬರ್ತಾನೆ ಸಾಯಂಕಾಲ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಈಗ ಅವನ್ನ ಹೇಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹೇಗೆ ಅಂದ್ರೆ, ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳು.....ಉಹುಂ, ಹೇಗೋ ಕಳಿಸಿ ದೇಂತ ಇಟ್ಟೋ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಹೇಳು ಹೇಳು, ಕೇಳೋಣ.

ಶಾಮಣ್ಣ

.....ಉಹುಂ, ಉಹುಂ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಹಾಗೋ?.....ಹೋಗ್ಲಿ, ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಸಾಯಂಕಾಲಾನೂ ಕಳಿಸಿಬಿಡು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಗುಂಡೂರಾವ್ ? ತನಾಸೆ ಮಾಡ್ತೀಯಲ್ಲಾ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಹಾಗಾದ್ರೆ ಅವನಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟೆಡು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ದುಡ್ಡು ಅವಳ್ಳತ್ರ ಇದೆ. ಅದು ಬಂದ ದಿನವೇ ಅದನ್ನ ಉಪಾಯ ದಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ್ಬಿಟ್ಟು. ಈಗ ಕಿಬ್ಬಿಬ್ಬಿ ಅಂದ್ರೂ ಕೊಡ್ತು.

ಗುಂಡೂರಾಯ

‘ಕಿಬ್ಬಿಬ್ಬಿ’ ಅಂದ್ರೆ ಯಾಕ್ಕೊಡ್ತಾರೆ ಹೇಳು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅದೇ ಗೋಳೇ ನಾ ಹೇಳ್ತಾ ಇರೋದೀಗಾ.....ಆ ಹೊತ್ತಿಂದ ಜಗಳ, ಮನೇಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು

ಜಗಳಾಡೋದು, ಮತ್ತೆ ಮೌನವ್ರತ — ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ
ಆಗೀ ಆಗೀ, ನನಗೆ ಸಂಸಾರದ್ದೇಲೆ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟೋಗಿದೆ.....
ಗುಂಡೂರಾವ್, ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಳ್ಳೋದೊಂದು ಬಾಕಿ ಇದೆ
ನೋಡು..... ಇದಕ್ಕೇನಾದ್ರೂ ಉಪಾಯ ಹೇಳಬಾರದೇ
ನೀನಾದ್ರೂ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಯಾವುದಕ್ಕೆ ? ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಾನೇ ?
ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ ? ಈ ವೂರಿಗೆ ಬಂದಿದಾನಲ್ಲ, ಯತಿ — ಅವನ್ನ
ಕೇಳಿದರಾಯ್ತು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ನಿನಗೇ, ಚಲ್ಲಾಟವಾಗಿದೆ ; ನನಗೇ, ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗುತ್ತೆ.
ಮನೇ ಕಲಹ ಸರಿಹೋಗಬೇಕು, ... ಹಣ ಅವಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ
ಬರಬೇಕು—ಇದಕ್ಕುಪಾಯ ಹೇಳೊಂತ ನಾ ಕೇಳಿದ್ದು.

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಮುಂದೆ ಬಂದು (ರ), ಬೆರಳೆಣಿಸುತ್ತ] ‘ಮನೇ ಕಲಹ ಸರಿಹೋಗ
ಬೇಕು, ... ಹಣ ಅವಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬರಬೇಕು’ — ಇದಕ್ಕೆ
ಉಪಾಯ !..... ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿರು, ಹೇಳ್ತೀನಿ.....
ಉಪಾಯ ತಲೇ ಒಳಕ್ಕೆ ತೂರಿಕೊತಾ ಇದೆ..... [ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಿಳ್ಳು
ಹಾಕುತ್ತ ಯೋಚಿಸಿ] ..... ಅಂ, ನೋಡು, ಹೊಳೆತು, ಹೊಳದೇ
ಬಿಡ್ತು !

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಎದ್ದು ಬಂದು] ಕೂಗಾಡಬೇಡ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳು, ಒಳಕ್ಕೇನಾದ್ರೂ ಕೇಳಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಅವಸ್ಥೇನೂ ಮುಗೀತು.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಹೌದು ಹೌದು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳೋನೆ ..... ಈ ವೂರಿಗೆ ಯತಿ ಬಂದಿರೋ ವಿಚಾರ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ತೀಗ್ಗೊತ್ತಿದ್ಯೋ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹ್ಯಾಗೇಂದ್ರೆ, ಅವಳೇ ಒಂದಿನ ಕೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ: ಆ ಯತೀಗೆ ಬಿಕ್ಕಲು ಹಿಡಿದಿದೆಯಂತೆ, ನಿಜವೇ? ಅಂತ. ಆದ್ರೆ ಯಾವುದೋ ಸುದ್ದಿ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಲ್ಲ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಯಾವುದೋ ಸುದ್ದಿ ಅಲ್ಲ. ಅದೇ ಉಪಾಯ ನೋಡು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳು. [ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವನು.]

ಗುಂಡೂರಾಯ

ನೀನೂ.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ಊಂ,.....

ಗುಂಡೂರಾಯ

.....ಸನ್ಯಾಸ ತೆಕೊಂಡ್ಬಿಡು.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿ] ನಾನೆ? ..... ಸನ್ಯಾಸಾನೆ? .....
ನಮ್ಮಜ್ಜನತಲೆ! ಆಗೋದಿಲ್ಲ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. [ದೂರ ಸರಿಯುವನು.]

ಗುಂಡೂರಾಯ

ನಾ ಹೇಳೋದು ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳು ನೀನೂ..... [ಎಂದು ಶಾಮಣ್ಣನ
ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕೈ ಕೊಸರಿಕೊಂಡು] ಎಲ್ಲೇ ಸುದ್ದಿ ಬಿಡು.....ನಂಗಿನ್ನೂ ಮೂವ
ತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಕೂಡ ತುಂಬಿಲ್ಲಾ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಹಾಗಲ್ಲ, ಬಾ ಇಲ್ಲಿ.....ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳೋದೊಂದು ಕೇಳು. ಆಮೇಲೆ
ನಿನಗೆ ಸರಿತೋರಿದರೆ ಮಾಡು, ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ ಬಿಡು. ಕೇಳೋ
ದಕ್ಕೆ ನೀನೇನು ಸವಕೋಬೇಕೂ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಉಂ, ಅದೇನು ಹೇಳಿಬಿಡು ಪೂರ್ತಿ, ಹಾಗಾದ್ರೆ. [ಹತ್ತಿರ ಬರುವನು.]

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಮತ್ತೇ ಏ..... [ಶಾಮಣ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಶಾಮಣ್ಣ
ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ 'ಆಂ?..... ಆಂ? .....' ಎಂದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವನು.]
ಹ್ಯಾಗಿದೆ ಉಪಾಯ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಮೆಚ್ಚು] ಶಾಭಾಸ್ ! ಆಗಬಹುದು. ನಿಜವಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸ ತಕೋ
ಅಂದ್ರೇನೋ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ..... ಹೀಗಾದರಾಗಬಹುದು.....
ಪ್ರಚಂಡ ಬುದ್ಧಿ ನಿಂದು ! ಈ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧೀಗೋಸ್ಕರ.....ನಿನ್ನ
..... ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತೀರದು !

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಟ್ಟು] ಅಂದರೆ !

ಶಾಮಣ್ಣ

ಏತಕ್ಕೇರಿಸಿದರೂ ತೀರದು !

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುವವನಂತೆ] ಏನು ಮಾತಯ್ಯ
ಇದು ? ಏನೋ ಸ್ನೇಹಿತ, ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡೋಣ,
a friend in need is a friend indeed ಅನ್ನೋ
ಮಾತು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸೋಣ, ಅಂತ ನಾನು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಉಪಾಯ ಹೇಳಿದರೆ, ಏನೇನೋ ಅಂತೀಯಲ್ಲಾ ! ನಿನಗೆ
ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲೆ ಇದ್ದೆ ಬಿಡು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹಾ ! ಕೋಪಿಸ್ಕೋಬೇಡ. ಕೂತುಕೋ ಬಾ. [ಕೈ ಹಿಡಿದು] 'ನಿನ್ನ
ಏತಕ್ಕೇರಿಸಿದರೂ ತೀರದು' ಅಂದ್ರೇ.....ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿ
ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ರೂ ಏರಿಸಬಹುದಂತ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಓಹೋ, ಹಾಗೋ? ಸರಿ, ಸರಿ.....[(ಇ) ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡಿ]
ಅಗೋ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಬಂದ್ರು. ಈಗ ನಾ ಹೇಳೋದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ
ಊಂ ಅನ್ನು .....ಎನು?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಊಂ, [ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು].

[ಪ್ರವೇಶ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

[ಎರಡು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫೀ ಸಮೇತ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಕಾಫೀ ಮೇಚಿನ
ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದು ನಿಲ್ಲುವಳು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕಾಫೀ ಸವಿಯುತ್ತ] ಗುಂಡೂರಾವ್, ಈ ವೂರಿಗೆ ಯತಿಗಳು
ಬಂದಿದಾರಂತಲ್ಲಾ..... ಅವರ ವಿಷಯ ನಿನಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತೆ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಕಾಫೀ ಸವಿಯುತ್ತ] ಓಹೋ, ಅವರು ನನಗೆ ಚನ್ನಾಗೇ ಗೊತ್ತು.
ಅವರ ಸಮಾಚಾರ ಭಾಳಾ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹಠಯೋಗದ ಸನ್ಯಾಸಿ
ಗಳು, ಅವರು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಯಾರು? ಆ ಬಿಕ್ಕಲು ಯತೀನೇ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಊಂ, ಅವರೆ!..... [ಶಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ] ಈಗ ಗಫಾ ಬಿಡ್ತೀನೆ,
ಸುಮ್ಮನಿರು.....[ಗಂಗಮ್ಮನಿಗೆ] ಅವರು ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ನನ್ನಾಗೇ

40

ಇದಾರೆ; ಆದರೆ ಭಾಳಾ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವರು!... ..ಮೊನ್ನೆ
ಅವರು ತಿಮ್ಮನಗರಕ್ಕೆಗಿದ್ದಾಗ,.....ಒಬ್ಬ ತಿರುಕ,.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡೋನು, ...

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಊಂ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡೋನು, ಐಶ್ವರ್ಯ ಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ,
ಯತಿಗಳ್ಳು.....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಐಶ್ವರ್ಯ ಬೇಕೊಂತ !.....ಆಮೇಲೆ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಅವನನ್ನೋಡಿ ಯತಿಗಳಿಗೆ ಕರುಣೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಅವನ ತಲೆ ಮೇಲೆ
ಮಂತ್ರೋದಕ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದರು. ತತ್ಕ್ಷಣ ಅವನ ಮನೆ ಭಂಗಾರ
ವಾಗ್ಗೊಲ್ಪು ! [ಗಂಗಮ್ಮ ತಲೆದೂಗುವಳು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅಹಹಹ ! ಎಂಥಾ ಮಹಾತ್ಮೆ ! ಏನು ಕಥೆ ! ..... ಮೊನ್ನೆ,
ನಮ್ಮ ವೆಂಕೋಬರಾಯರು ನಾಗೂ ಮದುವೆಗೆ ರಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ
ಗಿದ್ದಲ್ಲ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಅದೇ, ಆ ಆಚಾರ್ಯ ಬೀದೀ ವೆಂಕೋಬ್ರಾಯ್ರು.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ಊಂ. ಆ ದಿನ ಯತಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಹೋಗಿದ್ದಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಟುಕರೋನು ಅವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನಂತೆ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಕಟುಕರೋನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ !.. ... ಸರಿ, ...

ಶಾಮಣ್ಣ

ಕೂಡ್ಲೇ ಮಂತ್ರೋದಕ ಅಭಿಷೇಕ ಆಯ್ತು ಅವನಿಗೆ ... .. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಘಂಟೆ ಸಮಯ ! ಮದುವೆಗೊತ್ತಾಗಿ ದೊರೆಲ್ಲ ಸುತ್ತೂ ನಿಂತೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದಾರೆ ! ಎನ್ನೇಳಿ ಆಗ ನಡೆದ ಕಾತುಕ ! ಆ ಕಟುಕರೋನು.....ಶರೀರ ಸಮೇತ .....ಸರ್ಪಂತ ಏರಿಬಿಟ್ಟ ಗಗನಕ್ಕೆ — ಆಕಾಶವಿಮಾನದಂತೆ !!

ಗಂಗಮ್ಮ

ಆ ಯತಿಗಳಿಗೇ, ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಂತೆ ! ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ನೊನ್ನೆ, ಸಾವಿನಕೆರೇಲಿ,.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇ ? ಬದುಕಿನಪುರದಾಚೆ ಇರೋದು, ಸಾವಿನೈರೆ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಮೆಲ್ಲನೆ] ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನೇ ಇರು. [ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ಅದೇ ಊರು.....
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋತ್ತಿಂಗ್ಗು ನಾವು ಸಾಹೇಬರ ಜೊತೆಲಿ ಸರ್ಕೀಟು
ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಯತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ..... ಆ
ವೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಗೆ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. 'ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸ್ತೇನೆ' ಅಂತ
ಯತಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ್ರು. ಆದರೆ ಆ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದೋಳ ಅತ್ತೆ
ಹೇಳಿದ್ದು : 'ಇವಳಿಗೆ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ, ಸುಂಸುಮ್ಮ ಆವುಟ
ಮಾಡ್ತಾಳೆ' ಅಂತ. ಇದನ್ನ ಕೇಳಿ ಯತಿಗಳಿಗೆ ಆ ಅತ್ತೇ ಮೇಲೆ
ಕೋಪ ಬಂತು. ಕೂಡ್ಲೇ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ, ಯತಿ
ಗಳು "ಯಯಯ ಹ್ರೀಂ, ಕೊ ಕೊ ಕೊ ಕ್ರೋಂ" ಅಂತ
ಎನೇನೋ ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು.....

ಶಾನುಣ್ಣ

ಅಲ್ಲಾ, ಇಷ್ಟಾಗಿ, ಯತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಿಕ್ಕಲು ಯಾಕೆ
ವಾಸುಮಾಡ್ಕೊಂಡಿಲ್ಲಾ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಮೆಲ್ಲನೆ] ಸುಮ್ಮನಿರೋ ಪಾಪೀ, ನನ್ನ ಕಟ್ಟುಕಥೆ ಬಯಲಾದೀತು.
[ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ಅವರ ಲೀಲೆ ಅದು ! — ಅವರ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ
ಪಟ್ಟದ್ದು. ಅದ್ದಾಗಿರಲಿ.....ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು.
ಕೂಡ್ಲೇ ಆ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿದ್ದೋಳ ಬಾಯಿಂದ ಸಾಸುವೇ ಕಾಳಿನಷ್ಟು
ಗಾತ್ರದ್ದು ಒಂದು ಕರೀ ಬಿಂದು ಹೊರಕ್ಕೆಬಿದ್ದು, ಒಂದು ನಿಮಿಷ
ಮೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ನಿಂಬೇಹಣ್ಣಿನ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆತು ! ಆಮೇಲೆ

ಒಂದು ಕಿತ್ತೇ ಹಣ್ಣಿನ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ! ಆಮೇಲೆ ಚಕ್ಕೋತದ ಹಣ್ಣು !
ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು !.....[ಈ ಗಾತ್ರಗಳನ್ನು ಶಾಮಣ್ಣನು ಕೈಗಳಿಂದ ತೋರಿ
ಸುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತಿರುವನು].....ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೀ ಆಗೀ, ಅರ್ಭಟಿಸ್ತಾ
ಮಾಳಿಗೇವರೆಗೆ ಬಿಳೀತು — ಕರಗಿ, ಗುಂಡಗೆ !!

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಗೇನೋ ದೆವ್ವಾ ?

• ಗುಂಡೂರಾಯ

ಅದೇ ನೋಡಿ !

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಬ್ಬಾ ! ಕೇಳಿದ್ರೇನೇ ಭಯವಾಗುತ್ತಲ್ಲಾ, . .

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅದು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿ ಏನ್ನ ತಿ !.....ಸರಿ, ಆಮೇಲೆ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಆಮೇಲೆ, ಯತಿಗಳು ಮಾಳಿಗೆ ಕಿತ್ತೋದೀತು ಅಂತ ಯೋಚನೆ
ಮಾಡಿ, ಒಂದು ತಿರುಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ತಿರುಮಂತ್ರ
ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಅಂಥಾ ದೆವ್ವ, ಕಿಟ್ಟನೆ ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡು, ಗಡ
ಗಡಾಂತ ನಡುಗಿ, ಸಣ್ಣದಾಗೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ, ಒಂದು
ಪಡುವಲ ಕಾಯಿ ಮಾಟಕ್ಕಿಳಿದು, ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಜಾಮುನಾ
ದಷ್ಟಾಯಿತು !

ಶಾಮಣ್ಣ

ಆ ಜಾಮುನೂ ಗಡಗಡಾಂತ ನಡುತ್ತಾಲೇ ಇತ್ತೋ

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಗಡಗಡಾಂತ ನಡುಗೋದೊಂದೇ ಅಲ್ಲೇ ಕಿಟ್ಟಂತ ಕಿರಿಚಿಕೋ
ತಾಲೂ ಇತ್ತು !

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದೆಲ್ಲಿಗೋಯ್ತು ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡ್ತಾ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಆ ಅಂತ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟೊಂಡು
ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದು, ಅತ್ತೆ. ಯತಿಗಳು ಆ ಜಾಮೂನನ್ನ
ನೋಡಿ ಹೀಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದರು—ಅತ್ತೇ ಬಾಯಿ ಕಡೆಗೆ.
ಆ ಜಾಮೂನು ಸರ್ರಂತ ಅತ್ತೇ ವದನವನ್ನ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೇಲಿ
ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿತು !

ಶಾಮಣ್ಣ

ಯತಿಗಳಿಗೆ ಕೋಪ ಇತ್ತಲ್ಲ ಅತ್ತೇಮೇಲೆ !

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಅವರಿಗೆ ಕೋಪ ಖಂಡ್ವೇಲೆ ಕೇಳಬೇಕಾದ್ದೇನಿದೆ !.....ಅಂತು
ಹೀಗೇ ಆ ಯತಿಗಳ ಮಹಾತ್ಮೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ : ಮೂಕರಾಗರೋ
ಹೆಂಡಂದಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬರೋಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಮನೇಲಿ ಗಂಡನ
ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡೋಹಾಗೆ ಮಾಡೋದು ; ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೋರಿಗೆ ಕಣ್ಣು
ಬರೋಹಾಗೆ ಮಾಡೋದು ; ಕಾಲು ಬಿದ್ದೋಗಿರೋರಿಗೆ ಕಾಲು
ಬರೋಹಾಗೆ ಮಾಡೋದು ; ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೋರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗೋ

ಹಾಗೆ ವರ ಕೊಡೋದು ; ಗಂಡ ಇಲ್ಲದೋರಿಗೆ ಗಂಡನ್ನ ಬದುಕಿಸಿ ಕೊಡೋದು ? ಜೀವನ ಬೇಕಿಲ್ಲದೋರನ್ನ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಳಿಸೋದು ; ಹೆಂಡತಿ ಬೇಕಿಲ್ಲದೋರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಡೋದು—ಹೀಗೇ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ ! ಅವರು ಮಾಡದೇ ಇರೋ ಕೆಲಸಾನೇ ಇಲ್ಲ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅವರು ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತೋ ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಅವರು ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟೇಲೆ ಮುಕ್ತಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದೇ ಅಲ್ಲಾಂತ ಇಟ್ಟೋ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ನಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಲು ಬಿದ್ದೋ ಗಿದೆ, ಪಾಪ, ಈ ಯತಿ ವಿಚಾರ ಕಾಗದಾನಾದ್ರೂ ಬರೆಸಬೇಕು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಆ ಯತಿಗಳನ್ನ ನಮ್ಮನೇಗೆ ಒಂದೊತ್ತು ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕಾದರೂ ಕರೀ ಬೇಕೊಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇದೆ ನನಗೆ. ಅಂಥಾ ಮಹಾತ್ಮರು ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕು ?

ಗುಂಡೂರಾಯ

ಹಾಗಾದ್ರೆ ಈಗ್ಗೆ ಕರೀಬೇಕು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹೌದು. ರಜಾದಿನ ಮತ್ತೆ ಸಿಗೋದಿಲ್ಲ.

ಗುಂಡೂರಾಯ

ನಿನಗೆ ರಜ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕಬೋದು, ಆದರೆ ಅವರು ನಿನಗೆ ಸಿಗಬೇಕಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ಹೊರಟೋಗ್ತಾರಂತೆ ಅವರು ಈ ಮೂರಿಂದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇ ದಿನ ಇಲ್ವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನ ಪೂಜೇ ಮಾಡೀ, ಆಶೀರ್ವಾದ ತಕೋ, — ಭಾಳಾ ಒಳ್ಳೇದು.....ಓಹೋ, ಮರೆತೇಬಿಟ್ಟೆ! ಫೈಲ್ ತಕೊಂಡು ಸಾಹೇಬರ ಮನೆಗೋಗ್ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಾನು! ಇನ್ನು ಹೊರಡ್ತೇನೆ, ಹೊತ್ತಾಯ್ತು. ನೀನೂ ಬಾ. ಹಾಗೇ ಹೋಗ್ತಾ ದಾರೀಲಿ ಕರುಣಯ್ಯನೋರ ಭತ್ತಕ್ಕೋಗಿ ಯತಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಡೋಣ..... [ಎದ್ದು] ..... ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ನೀನು ಭತ್ತದಿಂದ ವಾಪ್ಸು ಬಂದುಬಿಡು, ನಾನು ಹಾಗೇ ಸಾಹೇಬರ ಮನೆಗೋಗ್ತೀನಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಎದ್ದು] ಹೋಗೋಣ ನಡಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ.

[ನಿರ್ಗಮ (ಅ) : ಗುಂಡೂರಾಯ, ಶಾಮಣ್ಣ]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಯತಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಅಂತ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟಲ್ಲಾ! .....ಒಳ್ಳೇದೇ ಆಯ್ತು, ನಮ್ಮಣ್ಣನ ವಿಚಾರ ಯತಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸೋದಕ್ಕಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ.

[ಪ್ರವೇಶ (ಅ) : ಪಾರ್ವತಮ್ಮ]

[ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಬಿಂದಿಗೆ ಸಮೇತ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.]

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಗಂಗಂನೋರೇ, ನಮ್ಮೆಜ್ಜಾನ್ನು ಬಂದಿದ್ದಾರೈನೋಂದ್ರೇ ?
[(೦) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬಿಂದಿಗೆ ಇಳಿಸಿ, ಸೊಂಟದಮೇಲೆ ಕೈಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತು,] ಮನೇಲಿ ಉಪ್ಪು ಮುಗಿದ್ವೋಗಿದೆ, ತಕ್ಕೊಂಡ್ಬನ್ನೀಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೇ ಬಿಟ್ಟೋದೋರು ಇದೀವರೆಗೂ ಪತ್ತೇನೇ ಇಲ್ಲಾ !.....ನ್ನನಗೇನಂತೆ ! ಸ್ನಾರಿಗುಪ್ಪಾಕದೇ ಹಾಗೇ ಬಡದು ಬಂದಿದ್ದೀನೀ !

ಗಂಗಮ್ಮ

ಎನು ಭಾವೀಗ್ವೋಗಿದ್ದಿರಾ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನೋರೇ ?

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಊಂ, ನಮ್ಮೆಜ್ಜಾನೈಲ್ಲಾದ್ರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳ್ತಾರೇನೋಂತ ಬಿಂದಿಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡ್ವೋಗಿದ್ದೆ ಭಾವೀ ಕಡೆ..... ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರ್ದಿಲ್ವಾ ಹಾಗಾದ್ರೇ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಬಂದಿದ್ದು. ಇಬ್ಬಾ ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು. ಈಗ ತಾನೇ ಹೊರಕೊಂಡ್ರು.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಎಲ್ಲಿಗ್ವೋದ್ರು?.... ನಿಮಗ್ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನೋ ಪಾಪ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಕರುಣಯ್ಯನೋರ ಭತ್ತಕ್ಕೇ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಕರುಣಯ್ಯನೋರ ಭತ್ತಕ್ಕೇ! ?.....ಅಲ್ಲೇನಿದೆಂತಾ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಇದೇನ್ನೀಕ್ಕೇಳ್ತೀರೀ? ಅಲ್ಲಿ ಯತಿಗಳು ಬಂದಿಳುಕೊಂಡಿಲ್ಲೇ? ಅವರನ್ನ ನಮ್ಮನೇಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕರತರಬೇಕೊಂತ ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಮಾತಾಡಿದರು. ಕರೆಯೋಕ್ಕೋಗಿದಾರೆ. ಏನೋ, ದೊಡ್ಡೋರ ಪಾದ ಧೂಳೀಯಿಂದ ನಮಗೂ ಒಳ್ಳೆದಾದೀತೇನೋಂತ ಆಂದ್ಕೊಂಡ್ವು.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

[ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ] ಭಾಳಾ ಸಂತೋಷಾನಮ್ಮಾ. ಪುಣ್ಯ ಬರೋ ಕಾರ್ಯ. ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು. ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ ಅವರ ಮಹಾತ್ಮೆ ವಿಚಾರ. ದೇವರು ಸ್ತುತ್ಯಕ್ಕನಂತೆ ಅವರಿಗೆ !

ಗಂಗಮ್ಮ

ಆದ್ದರಿಂದ್ಲೇ, ನಮ್ಮಣ್ಣ ಮೂಲೇ ಹಿಡಿದಿರೋ ವಿಚಾರ ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳ್ಕೊಬೇಕೊಂತ ಯೋಚನೇ ಮಾಡಿದೀನಿ. ಆಣ್ಣನಿಗೆ ಯಾವುದೋ ದೆವ್ವದ ಕಾಟದಿಂದ ಹಾಗಾಗಿದೇಂತ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಈ ಯತಿಗಳು ದೆವ್ವಬಿಡಿಸೋದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರಂತೆ. ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಯಂತ್ರದಿಂದ್ಲೋ, ಮಂತ್ರದಿಂದ್ಲೋ, ತಂತ್ರದಿಂದ್ಲೋ ವಾಸಿಮಾಡ್ಯಾರು ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದೀನಿ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಓಹೋ ! ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ವಾಸಿ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ನೀವು ಪೂಜೆಪುನಸ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡೀ, ಆಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿ ಈ ವಿಚಾರ. ನಾನೂ ಜಾಗ್ರತೆ ಮನೆಗೊತ್ತೇನೂ ಪೂಜೆಗೆ ಅಣಿಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬರ್ತೇನೆ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ, ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬನ್ನಿ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟೊಗ್ಗಾರಂತೆ ಯತಿಗಳು ಈ ವೂರಿಂದ. ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗಲೋ ಅವರು ಬರೋದು.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಈವತ್ತೇ ಹೊರಟೊಗ್ಗಾರ್ಯೇ? ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಾನು ಜಾಗ್ರತೆ ಬರ್ತೇನಿ. [ಹೊರಟು, ಬಿಂದಿಗೆಗೆ ಕೈಹಾಕುವಳು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಉಪ್ಪು ಮುಗಿದೊತ್ತಿಗೆ ಅಂದಿರಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಿರ್ತೇನೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಊಂ, ಹಾಗಾದ್ರೂ ಮಾಡಿ ಸಧ್ಯ. ಏನ್ನಾಡೋದು, ಇವರೆಲ್ಲೋದ್ರೋ ಏನೋ, ಉಪ್ಪು ತರೋದಕ್ಕೆ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸ್ಕೊಂಡು.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗೋಪುರವಾಗಿ ಉಪ್ಪು ತುಂಬಿದ ಲೋಟ ತಂದುಕೊಟ್ಟು] ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೊಡಿ, ಪರವಾಯಿಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

[ಉಪ್ಪಿನ ಲೋಟ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು] ಇದೊಂದು ಕೆಲಸ ಆಯ್ತಲ್ಲ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ... .. ಅಂಥಾಗೆ, ಆ ವಿಚಾರ ಏನಾಯ್ತು ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದೇ? ಪೆಟಾ ಅನ್ನೋಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಹೊತ್ತು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದರಿ ನೋಡಿ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ರೂಪಾಯಿ ಭದ್ರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೀನಿ. ಈ ಹೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಿರಿಗೀ ಅದೇ ಜಗಳ ಆಯ್ತು. ಸಾಲತೀರ ಸ್ತೀನೀನ್ನೋ ಹಠ ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರು.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಅಲ್ಲ, ಈ ಗಂಡಸರು ಮುನ್ನೂರು ಮೂವತ್ತು ಕಾಲಾನೂ 'ಸಾಲಾ ತೀರಿಸ್ತೇನೆ, ಸಾಲ ತೀರಿಸ್ತೇನೆ' ಅಂತ ಓಡಾಡಿರತ್ತರಲ್ಲಾ ! ಸಾಲ ತೀರಿಸಿದೋರು ಯಾರು ಬದುಕಿದ್ದಾರೆಂತ ನಾ ಕೇಳೋದು, ಬಟ್ಟೆಡಿಸಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದೇ ನೋಡಿ ನಾ ಕೇಳೋದೂನೂ—ಈ ಗಂಡಸರಿಗ್ಯಾಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲಾಂತ !

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಅವ್ವರ ಮಾತ್ತು ಕೇಳುತ್ತಾ ಹೋದ್ರೆ ನಮ್ಮನ್ನ ಬಿಚ್ಚೋಲೇ ಗೌರಮ್ಮ ಗಳನ್ನ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಿಬಿಡ್ತಾರೆ! ಸುಮ್ಮನೆ, ನಾ ಹೇಳಿದ್ದಾಗೆ, ನೀವು ಎರಡು ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರೇನೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಮೂಗು ಬೊಟ್ಟೂನೂ ತರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಮುತ್ತೈದೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಾಣೆ

ಸ್ತೀರಿ. ಬದುಕಿದಷ್ಟು ದಿವ್ವಾನೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ ಸಾಲ. ಅದೆಂದಿಗೆ ತೀರೋದು? ..... ಅಲ್ಲ, ಇಷ್ಟಾಗಿ, ರೂಪಾಯಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದ ವಿಧಾನ ಹ್ಯಾಗೇನ್ನೋದೇ ಹೇಳ್ಬಿಲ್ಲಲ್ಲಾ ನೀವ್ವೂ !

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದೇ? ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ. ಹೋದೇಕಾದಶಿ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮನೇ ಯಿಂದ ಒಂದು ಮೊಳೆ ಇಸುಕೊಂಡು ಬಂದೆನಲ್ಲ, ನಿಮಜ್ಞಾಪಕ ಇದ್ದೇ?

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಅದ್ದೇ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಮೊಳೆ! — ಅದ್ದೇನೋ ನೇತ್ತಾ ಕೋದಕ್ಕೇಂತ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದೈಲ್ಲಮ್ಮಾ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದನ್ನ, ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಗೋಡೇಗೊಡದಿದ್ದೇ. ಆ ಹೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ರೂಪಾಯಿ ವಶಪಡಿಸ್ಕೊಳ್ಳೋ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೇಂತ ಯೋಚ್ಚಿ ಮಾಡ್ತಾ, ಗೋಡೇ ಎದುರೇಗೆ, ಆ ಮೊಳೆ ಮುಂದೆ, ಎರಡ್ಕಿನ್ನು ನಿಂತಿದೆ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಆಮೇಲದನ್ನ ಕಿತ್ತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಊಂ ..... ಕಿತ್ತೆನ್ನಾಡಿದೆ ಹೇಳಿ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಅದ್ದೇ, ಆ ಮೊಳೇಲಿ ಟ್ರಂಕಿನ ಬೀಗ ತೆಗದು ರೂಪಾಯಿ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ನೋಡಿದ್ರಾ, ನಿಮಗ್ಗೇಳಬೇಕಾದ್ದೇನಿದೆ? ..... ಅದೇನೋ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ — ' ತಾತನಿಗೆ ಕೆಮ್ಮೋದು ಕಲಿಸಿದರಂತೆ ' !

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಆಗ ನಿಮ್ಮೆಜ್ಜಾನೇಲೋಗಿದ್ರಾ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದು.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ನೀವು ದುಡ್ಡು ಅಷ್ಟೂ ತಕ್ಕೊಂಡ್ವಿಟ್ರಾ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಒಂದಕ್ಕೂ ಬಿಡ್ಲಿಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದೇಲಿ ನೋಡ್ಕೊಂಡ್ರುಂತ್ತ ಕಾಣ್ಸತ್ತೆ ಟ್ರಂಕಕ್ಕೂ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಅದನ್ಯಾಕ್ಲೇಳ್ತೀರಿ ! ಟ್ರಂಕು ನೋಡ್ಕೊಂಡೂ, ಮರೀ ಕಳಕೊಂಡ ಕರಡೀ ಹಾಗಾಡಿಬಿಟ್ಟು !

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಆಡದೇ ಇರ್ತಾರೇನಮ್ಮಾ, ಕರಡಿಗಳಾದ ರೇನೂ, ಮನುಷ್ಯರಾದರೇನೂ ? ..... ಒಡವೇ ಸೀರೆ ತರುತ್ತೂ ಅವರ ದುಡ್ಡು ಅವರಿಕ್ಕೊಟ್ಟಿಡಿ ; ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ಸಾಲ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿ

ಬಿಡುತ್ತೆ, ಪಾಪ ! ... .. ಇನ್ನು ಹೊತ್ತಾಯ್ತುಮ್ಮ , ಹೊರಡ್ತೀನಿ.
ನೀವೂ ಮನೇಲಿ ಕೆಲಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. [ಬಂದಿಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
ಹೊರಡುವಳು.]

ಗಂಗೆಮ್ಮ

ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲೇ ಮರೆತಿರಲ್ಲಾ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನೋರೇ.

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ಹೌದಲ್ಲ! ಬರುಬರುತಾ ಮರವು ಜಾಸ್ತಿ ಆಯ್ತು .....ಗೋಪುರ
ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಮ್ಮಾ , ಅಷ್ಟುದೂರ ಹ್ಯಾಗೆ ತಕೊಂಡ್ಕೋ
ಗೊತ್ತೋ ?

ಗಂಗೆಮ್ಮ

ತಾಳಿ, ತಲೇಸವರಿ ಕೊಡ್ತೀನೆ ಹಾಗಾದ್ರೆ [ತಲೆಸವರಿ ಕೊಡುವಳು.]

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

[ಉಪ್ಪಿನ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಂಗೈ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು]
ಬರ್ತೇನಮ್ಮ ಯತಿಗಳ ಪೂಜೆ ವೇಳೆಗೆ.

[ನಿರ್ಗಮ (ಅ) : ಪಾರ್ವತಮ್ಮ]

ಗಂಗೆಮ್ಮ

ಯತಿಗಳ ಪೂಜೆಗೆ ಏನೇನು ಅಣಿ ಮಾಡಿಕೋಬೇಕೋ ಏನೋ
.....ಎಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬರ್ತಾರೋ ! .... ಬರ್ತಾರೋ ಬರೋದೇ
ಇಲ್ಲೋ ಯತಿಗಳು ! ಕರೆಯೋಕ್ಲೋಗಿರೋರು ಬರಲಿ ನೊದ್ದು
.....ಆಂ? ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ್ಬಿ
ಟ್ರಲ್ಲಾ ಇವರೂ! ನನ್ನ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಾತು ಸಹ ಕೇಳ್ಬಿಲ್ಲ.

[ಪ್ರವೇಶ (ಅ) : ಶಾಮಣ್ಣ]

[ಶಾಮಣ್ಣನು ಎದೆಯಮೇಲೆ ಕೈ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ಅನಾಸಕ್ತಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಪರಸ್ಪರ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಕಲೆತಾಗ] ಹುಂ [ಎಂದು ಅಚಿ ತಿರುಗುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಮತ್ತೆ ಪರಸ್ಪರ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಕಲೆತಾಗ] ಹುಂ [ಎಂದು ಅಚಿ ತಿರುಗುವಳು.]

[ಶಾಮಣ್ಣನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರುವ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗಿಟ್ಟು ಬಂದು, ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಸರಿಸಡಿಸತೊಡಗುವನು. ಗಂಗಮ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುವಳು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಶಾಮಣ್ಣ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿರುವಾಗ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ,] ನೀವು ಮಾಡೋ ದವಲತ್ತಿಗೆ ..... [ಶಾಮಣ್ಣ ಬೆಚ್ಚಿ ತಿರುಗುವನು] .....ಯತೀಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಮಾಡೋದು ಬೇರೇನೇ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ನೀನಿನ್ನೇನಾದ್ರೂ ಅಂದ್ಕೋ, ನನಗೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ? ಸಾಕಾಗ್ಲಿಯ್ತು, ಹಾಳು ಸಂಸಾರ....ಸಾಕಾಗ್ಲಿಯ್ತು—ತಿಳಿತೇ?... ಆ ಯತಿಗಳು ಬರಲಿ. ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಂಡು ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗನಾದ್ರೂ ನೋಡ್ಕೊತೇನೆ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[(ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು] ಏನಿವರಾಡ್ತಿರೋ ಮಾತೂ? ..... ನಂಗೇಕೋ ಗಾಬ್ರಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಂಡೇ ಬಿಡ್ತಾರೋ

ಎನ್ನ ತಿಯೋ ! ..... ತಕೋ ಬೇಡೀಂತ ಅಳ್ತಾ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳೇ ? .....
 ಉಹುಂ, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹಠ ಮಾಡ್ತಾರೆ. .... ಆಯ್ಯೋ, ಅಷ್ಟು
 ಮನೋದಾರ್ಥ್ಯ ಇದೆಯೇ ಇವರಿಗೆ ? .... ಇದೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡು
 ವಸೂಲ್ಮಾಡೋ ಉಪಾಯಾನೋ ಏನೋ ! ..... [ಗಂಡನ ಬಳಿ
 ಹೋಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ಯತಿಗಳು ಬಂದಾಗಾ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಕೇಳ್ಕೊಳ್ಳಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನಿಂದ] ಶಿವಾ, ಶಿವಾ, ಶಿವಾ ! [ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು (ಕ)].

ಗಂಗಮ್ಮ

ಈ ಬಕಧ್ಯಾನ ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದೋ !

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ)

ಯತೀವೇಷದ ಗುಂಡೂರಾಯ

[ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ಶ ಶ ಶ್ಯಂಭೋ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ !

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸಧ್ಯ ಬಂದ್ರಲ್ಲ ಯತಿಗಳು ! [ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವನು]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದು, ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಆಯ್ಯೋ, ಆಗ್ಲೇ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಾ !

[ಪ್ರವೇಶ (ಅ) : ಗುಂಡೂರಾಯ (ಯತಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ).]

[ಯತಿ ವೇಷದ ಗುಂಡೂರಾಯನು ಒಂದು ಕಾವಿ ಪಂಚೆಯನ್ನು
 ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾವಿ ಧೋತ್ರವನ್ನು ಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳ

೪೬

ಹಿಂಭಾಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನೂ ಫಿಟ್ ಬನೀನನ್ನೂ ಅವರಿಸುವಂತೆ ಹೊದೆದುಕೊಂಡಿರುವನು; ಮತ್ತು ಕಮಂಡಲ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಜಪಮಾಲೆ, ಪಾದುಕೆ, ವಿಭೂತಿಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾಗಿರುವನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾವೀ ಭೋತ್ರವನ್ನು ಮಡಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವನು. ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, (ರ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಯತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ] ಯತಿಗಳೇ, ನನಗೆ ಸನ್ಯಾಶಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯ ದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಯತಿ

ತತತ್ತಾಳು ..... ಮಮಮ್ಮಾತು ಮ್ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಪಪ್ರಾರಂಭಿಸ ಬಾರದು. ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಮ್ಮೊದಲಿನಿಂದ ಮ್ಮಾಡಬೇಕು ..... ಗುಗುಗ್ಗುಂಡೂರಾಯರು ಹೇಳಿದ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಎಂಬಾತನ ಮನೆ ಇದೇನೋ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹೌದು ಮಹಾತ್ಮರೇ.

ಯತಿ

ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನ್ನೀನೇನೋ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹೌದು ಮಹಾತ್ಮರೇ,

ಯತಿ

ಹೌದ್ದಾ ಗಾದರೆ ಮೊಮ್ಮೊಮ್ಮೊದಲು ನನನಮಸ್ಕರಿಸು.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಅಡ್ಡಬೀಳುತ್ತ ಮೆಲ್ಲನೆ] ಏನೋ ಗುಂಡೂರಾಯ, ನಿನ್ನ ಯತೀ ವೇಷ ಪತ್ತೇ ಆಗೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಯತಿ

[ಮೆಲ್ಲನೆ] ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿರು. [ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ಸಸಸ್ಸನ್ಯಾಸಾ ಶ್ರಮ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಗಂಗಮ್ಮನಿಗೆ] ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ನೀನೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು.

[ಗಂಗಮ್ಮ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಳು.]

ಯತಿ

ಸಸಸ್ಸನ್ಯಾಸಿ ಪತ್ನೀ ಭವ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಮಹಾತ್ಮರು ಹೀಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು [(ಕ) ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವನು.]

ಯತಿ

ನನನ್ನಾವು ಹಹಹಹಗೆ ದ್ವಯಮಾಡಿಸೋದಿಲ್ಲ, ಹಿಹಿಹಿಗೇ ದ್ವಯಮಾಡಿಸ್ತೇವೆ — ಈ ಪ್ವೀತದಲ್ಲೇ ಕೂಡುತ್ತೇವೆ.....ಹೃದಯೋಗ ನಮ್ಮದು.....[ಎಂದು ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು, (ಚ) ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, [ಆಮೇಲೆ] ... .. ನನನನ್ನಮಗೆ, ಬಿಬಿಬಿಬ್ ತತತ್ತಪಸ್ಸಿಗೆ, ಕಕ ಕ್ಕಾಲವು ಆಯಯ್ಯಾಗ್ತಾ ಬಂತು ..... ನಿನಿನ್ನಿನ್ನ ಪಪಪ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೇನು, ಬೈಗ ಹ್ವೇಳು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ.

ಯತಿ

ವುವುವುಧ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೋ ?

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಸರನೆ] ಇಲ್ಲ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ.

ಯತಿ

ನಿನಗಿನ್ನು ಸುಸುಸ್ಸುಮನಿರಮ್ಮ, ನಿನ್ನಲ್ಲ ಕ್ಕೇಳಿದ್ದು.....
ನಾವು ಪೂರ್ವಾರ್ಥಮದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದೋರು. ಆದ್ದರಿಂದ
ಯಾವಾಗ, ಯಾರನ್ನು, ಎಷ್ಟು ಕೇಳುತ್ತೇವೋ, ಆಗ, ಅವರು,
ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ನಮ್ಮದು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ.

ಯತಿ

ಹಹಹಹಾ ಗಾದ್ರೆ ಪಪಪ್ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ..... ಈಗ, ನನನ್ನನಗೂ
ನಿನಗಿನ್ನನಗೂ ಇರೋ ಭೇದ ಏನು ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಏನೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ, ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ. ನಾನೂ, ನೀವೂ, ಅವಳೂ,
ಅವಳತ್ತ ಇರೋ ನೂದ್ರೂಪಾಯೀ — ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ! ಆ
ಪರಾತ್ಪರ ಸ್ವರೂಪವೇ!

ಯತಿ

ವೆವೆವ್ವೇದಾಂತ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಸಸ್ಸರಿಹೋಯ್ತು.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಇನ್ನು ಪ್ರಪಂಚ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ನೀವು ಮಹಾತ್ಮರು, ನಾನು ಪಾಮರ, ಅವಳು ನನ್ನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ, ಮತ್ತು ಅವಳತ್ತ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿನ ಹತ್ತು ನೋಟುಗಳಿವೆ.

ಯತಿ

ಓಹೋ! ಸಸಸ್ಸರಿ, ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ನಿನ್ನಿನ್ನೀನು ತುಂಬಾ ಯೋಗ್ಯ! ಗುಗುಗು [ಕೈಗಳಿಂದ ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಅಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ] ಗುಂಡೂರಾಯ ಹೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಬ್ಬ ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀನಲ್ಲ ವಾದಾಗ್ಯೂ ಸಹ,.....

ಶಾಮಣ್ಣ

ಮಸಲ,.....

ಯತಿ

ಊಂ, ಮಮಮ್ಮಸಲ ನೀನಲ್ಲವಾದಾಗ್ಯೂ ಸಹ, ನಿನಗೆ ಸ್ವನ್ಯಾಸ ಕೊಕ್ಕೊಡ್ಡೀವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನ್ನಾವು ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡೋದರೊಳಗಾಗಿ, ಈ ಮಾರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲಕ್ಕೂ ಜನರನ್ನ ಹುಹುಹುಡುಕ್ಕೊಂಡು, ಅಥವಾ ಹಹಹಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೋಗಿ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ. ಯಯಯ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರೆ, ಸ್ವನ್ಯಾಸಗಳ್ಳ ಕೊಡೋದು ನ್ನಮಗೆ ಥುಥುಥುಂತಾ ಇಷ್ಟವಾದ ಉದ್ಯೋಗ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಕಸಬು.

ಯತಿ

ಊಂ ಕ್ಕಸುಬು ..... ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖ್ವಾವೀ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು
ಜ್ವಾಗ್ರತೆ ಧರಿಸು. [ಖಾವೀ ಧೋತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು,] ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಿರಿ [ಎಂದು ಹೊದೆದು
ಕೊಳ್ಳುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಗಾಬರಿಯಿಂದ] ಅಯ್ಯೋ ಯತಿಗಳೇ, ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೇನಾಡ್ತೀರಿ?

ಯತಿ

ಅಬ್ಬಬ್ಬಬ್ ಸಸಸ್ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಕೊಕ್ಕೊಡ್ತೀನೆ, ಅಷ್ಟೇ! ಅವರು
ಕ್ಕೇಳಿಕೊಂಡ್ತೀಲೆ ಆಗ್ತೋಯ್ತು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಬೇಡಿ, ದಯವಿಟ್ಟು ..... ಬೇಡಿ.

ಯತಿ

[ಕೋಪದಿಂದ ಗಂಗಮ್ಮನನ್ನು ದುರುದುರು ನೋಡಿ, ಎದ್ದು,] ಬಿಬ್ಬಿಬ್ಬಿ
ಡೋದಿಲ್ಲ, ಬಬಬ್ಬಾರಯ್ಯಾ ಇಲ್ಲಿ [ಶಾಮಣ್ಣನನ್ನು ಎಳೆದು ಮುಂದೆ
ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಮಂಡಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು,] ಹಿಹಿಹ್ಹಿಡಿಯಯ್ಯಾ
ಮಮಮ್ಮಂತ್ರೋದಕಾ ..... [ಶಾಮಣ್ಣ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡುವನು.
ಯತಿ ನೀರು ಹಾಕಿ,] ..... ಕುಕುಕುಕ್ಕುಡಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಗಂಡನ ಕೈಯ ನೀರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿಸಿ] ನನ್ನಾಣೆ ಬೇಡ.

ಯತಿ

ನಿನನ್ನಾಣೆ ಬಿಬಿಬ್ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ ..... ಹಹ್ಲ ಹಠಯೋಗ ನಮ್ಮ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಯತಿಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತೀನೆ, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊ.

ಯತಿ

[ಶಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಮಾಡಿ,] ಆ ಯ್ಯ ಯ್ಯೆ ವತ್ತು ರೂಫಾಯಿ ನನಗೇನೂ ಬೇಡ ..... ಏನಯ್ಯ, ನಮ್ಮನ್ನ ಅಲಿಟ್ಟು ಗೌರವಪಡಿಸ್ಬೇಕೊಂತ ಯೆಯೆಯೆಷ್ಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೆ? ನಿನಗೆ ಸ್ವನ್ಯಾಸ ಬ್ಬೇಕೋ ಬೆಬೆಬೆಬ್ಬೇಡವೋ, ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಈಗಲ್ಲದ್ರೂ ಬೇಡಾನ್ನೀಂದ್ರೆ, ಬೇಡಿಕೋತೀನಿ.

[ಶಾಮಣ್ಣನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನು.]

ಯತಿ

ಯೆಯೆಯ್ಯೇನಯ್ಯಾ? ಬೆಬೆಬ್ಬೇಕೋ, ಬ್ಬೇಡವೋ, ಹೇಳು.
[ಎಂದು ತಲೆಹಾಕುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

ಬೇಕು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಇವಳ ಸಂಗಡ ಜಗಳ ಆಡೀ, ಸಂಸಾರ ದಲ್ಲಿ ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟಿಹೋಗಿದೆ. ತೃಜಿಸಿಬಿಡ್ತೇನೆ ..... ತೃಜಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು, ಜೋಗದ ಜಲಪಾತದ ಹೊಟಲಿನ ಪಕ್ಕದ ಮರದ ಕೆಳಗೋ, ಅಥವಾ ಹಂಪೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರ ಮನೆ ಪಕ್ಕದ ಬಂಡೇಮೇಲೋ ಒಂದು ಆಶ್ರಮ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು, ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಗೋತನಕ ಉಗ್ರವಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡ್ತೇನೆ.

ಯತಿ

ಹಹ್ನಹಹ್ನಗಿಂದು ಧಧಧಟ್ಟನೆ ಯಾಕ್ಷೇಳ್ಳಿಲ್ಲ? ನಿನ್ನ ಮ್ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷ ನಾವು ದೆದ್ದದ್ದೇವರ ಮನೇಲಿ ಕುಳಿತು, ಧ್ಯಧ್ಯಧ್ಯಾನಾ ಮಾಡ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಅಅಅಯಿದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಧಧಧ್ಯಾನಾ ಮಾಡೋದು ನಮ್ಮಪ್ಪಪಪಪ್ಪದ್ಧತಿ. ನ್ನಮ್ಮಧ್ಯಾನ ಮುಗ್ಯೋ ದ್ರೋಳಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಬಬ್ಬದ್ಲಾಯ್ಸತ್ತೇನೋ ನ್ನೋಡ್ತೇವೆ ದ್ಧಾರೀ ತ್ತೋರ್ಸು, ದ್ದೇವರ ಮನೆಗೆ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಹೀಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು; ಹೀಗೆ ..... [ಯತಿಯನ್ನು (ಉ) ಬಾಗಿಲ ವರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು] ಹೀಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಕ್ಕೊಳ್ಳಿ.

[ನಿರ್ಗಮ (ಉ) : ಯತಿ]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಹಾಳಾದ ಯತಿ ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನು! .....ಅಯ್ಯೋ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ
ಕಾವೀ ಬಟ್ಟೇಲಿ ನೋಡ್ಲಾರೆ ... . ಸನ್ಯಾಸ ತಕೋಬೇಡಿ .....
ಇನ್ನೇಲೆ ನಿಮಗ್ಗೆ ದರಿಕೊಂಡಿರ್ತೀನಿ... ..

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಕೋಪದಿಂದ] ಹುಂ. ಹೆದರಿಕೊಂಡಿರೋದೊಂದೇ ಅಲ್ಲಾ .....
ಹೆದರಿ, ತತ್ತೀ ಹಾಕಬೇಕು, ಗೊತ್ತಾಯ್ತೋ?

ಗಂಗಮ್ಮ

ಊಂ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ಎಲ್ಲಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಗೆ ಕೇಳು ... ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗು [ತಿರುಗು
ವಳು] ..... ಕೂತುಕೋ [ನೋಡಕಾಲೂರಿ ಅವನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು
ಕೊಳ್ಳುವಳು] ..... ಬಂದ್ಯೋ ದಾರಿಗೇ? ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು.
[ಮಾಡುವಳು] ..... ಎದ್ದಿಂತೋ [ನಿಲ್ಲುವಳು] ..... ಈ ಸಲ
ಒಳಕ್ಕೋಗೀ, ರೂಪಾಯಿ ತಕೊಂಡ್ಬಾ ಹೋಗು.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ, (ಯ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಯೇಚಿಸುತ್ತ ನಿಂತು,
ತನ್ನಲ್ಲಿ ನನಗ್ಯಾಕೋ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತೆ ..... ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರ
ಯಾರಾದ್ರೂ ಸನ್ಯಾಸ ತಕೋತಾರ್ಯೇ? ..... [ಗಂಡನಿಗೆ] .....
ನಿಮಗೇ, ಪ್ರಪಂಚ ಬೇಸರವಾಗಿದೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಇಷ್ಟೊತ್ತೂ.
ಈಗ್ಗೆ ತಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಗಟ್ಟಿ. ಆ ಯತಿ ಬರಲಿ.

ನೀವು ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರ ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಳ್ಳೋವರು, ಮನಸು ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಾಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿಬಿಡ್ತೀನಿ.

ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಯತಿ

ಶೃಂಭೋ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಗಂಗಮ್ಮನಿಗೆ] ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಮೊದಲು ಋಣಮುಕ್ತ ನಾದರೂ ಆಗೋಣ ಅಂದ್ರೆ ನೀನು ದುಡ್ಡು ಕೊಡೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೋಗ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ತ್ಯಜಿಸೋನಿಗೆ ಸಾಲದ ಚಿಂತೆ ಇನ್ಯಾಕೆ?

[ಪ್ರವೇಶ (ಉ) : ಯತಿ]

ಯತಿ

ಎನಾಯ್ತು ವಿಚಾರ ?

ಶಾಮಣ್ಣ

[ದುಡ್ಡು ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ] ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮೀ; ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರವಾಗೀ.....

ಯತಿ

[ಘೋರತೆಯಿಂದ] ಉಶ್, ಅಅಅದೊಂದೂ ನಾವು ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಿನೆನ್ನಾಕಮ್ಮ ? ಸ್ವಾಮ್ನಿರು. ಅಯ್ಯಯಾಬಾಬ್ ಎಲ್ಲವೂ

ನಮ್ಮ ಅಂತಶ್ಚಕ್ಷುಸ್ಸಿಗೆ ವೈದ್ಯವಾಗೇ ಇದೆ. ಆತ ಸನ್ಯಾಸ ಬೆಂಬೆ
ಬೈಕೊಂತ ಇರೋವಾಗ ನಾವು ಕೊಡದೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಡ್ತೀವೆ ?
ಕೊಟ್ಟುಬಿಡ್ತೀನೆ, ಹಿಡಿ. [ಕಮಂಡಲದಿಂದ ತೀರ್ಥ ಹಾಕುವನು.
ಶಾಮಣ್ಣ ಅದನ್ನು ಹಾಗೇ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಅಳುತ್ತ] ಅಯ್ಯೋ, ಮಗು ಎಲ್ಲೋದ್ದೋ, ಅವನಾದ್ರೂ ಬರ
ಲಿಲ್ಲ .....ನಿಮ್ಮಗನ್ನಾದ್ರೂ ನೆನಸೊಂಡು, ಬೇಡಾನ್ನೀಂದ್ರೆ.

ಶಾಮಣ್ಣ

ನಾನ್ಯಾಕಂದೇನೂ ! ಅನ್ನೋದಿಲ್ಲ.

ಯತಿ

ನೋನೋನೋಡಿದ್ಯಾವ್ವು ? ಆತನ ಮನುಸ್ಸು ಅಷ್ಟು ದುಡು
ದೃಢವಾಗಿರೋವಾಗ ನಾನೇನು ಮಾಡೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ ? ಬೆಂಬೆ
ಬೈಡಾಂತ ಆತನ ಬಬಬ್ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡ್ಸು, ಬಿಬಿಬ್ಬಿಟ್ ಬಿಡ್ತೀನೆ.

ಗಂಗಮ್ಮ

ನೀವು ಸನ್ಯಾಸ ತಕೊಂಡ್ಬಿಟ್ಟಿ ನನ್ನ ತೀಯೇನು ? .....ಉಂ.....
ಆಮೇಲೆ ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರೆ, ಮೂಗುಬೊಟ್ಟು ತಂದಿಟ್ಟೊಂಡ್ರೆ
ಜನ ಏನಂದಾರು ! ..... ಉಂ..... ಆದ್ರಿಂದ ಬೇಡಾನ್ನೀಂದ್ರೆ.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಯತಿಯ ಕಡೆ ನೋಡುವನು. ಯತಿಯು ಅನ್ನಬೇಡವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡು
ವನು.].....ಬೇಡ ಅನ್ನೋಕಾಲ ಹೋಯ್ತು. ಈಗ ನನ್ನ ಮನ

ಸ್ನಿನ ಸ್ಥಿತೀನೇ ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ! ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಆ ಪರಾ
ತ್ವರ ಸ್ವರೂಪವೇ ಕಾಣುತ್ತೆ ! ನೀನೂ ಸಹ ಆ ಅದಿಶಕ್ತೀ ಅವ
ತಾರವೇ ಅನ್ನೋದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿ
ರೋವಾಗ, ನಾನು ಅಂದರೇನು, ನೀನು ಅಂದರೇನು, ನಿನ್ನ ಗತಿ
ಅಂದರೇನು ? ಅವರವರ ಗತಿ ಅವರವರದು.

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುತ್ತ] ಆಯ್ಯೋ, ಏನ್ಮಾಡ್ಲೀ, ಎಲ್ಲೋಗ್ಲೀ,.....

ಯತಿ

[ಕೋಪದಿಂದ] ಭಭಭಾಳಾ ಚನ್ನಾಯ್ತು ! ಏನಯ್ಯ, ಈ ನಿನಿನಿಮ್ಮ
ಪ್ರಪ್ರಪ್ರಲಾಪಗಳನ್ನ ನೋಡೋದಕ್ಕೋ ನಾವು ಗಗಗ ರರಿ
ಸಸಸ ಬಂದಿರೋದು ?

ಶಾಮಣ್ಣ

ಸಾವಕಾಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ.

ಯತಿ

ಕುಕುಕ್ಕುಡಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ ..... [ಶಾಮಣ್ಣನು ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿ
ಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುವನು.] ..... ಹೆಹಹಹ್ಹಾಗೆ ಮೂರು ಸಲ
ಮ್ಮಂತ್ರೋದಕ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಕುಕ್ಕುಡಿದರೆ ಮುಮ್ಮುಮ್ಮು
ಗೀತು. ಹಿಹಿಹ್ಹಿಡಿ ಇನ್ನೊಂದ್ಸಲ [ತೀರ್ಥ ಹಾಕುವನು, ಶಾಮಣ್ಣ
ಕುಡಿಯುವನು.] ಎಷ್ಟು ಸಲ ಆಯ್ತು ?

ಶಾಢುಣ್ಣ

ಎರಡು ಸಲ ..... ಆಗ ಹಾಕಿದ್ದು ಅವಳು ಚೆಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟು. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದೇ ಸಲ ಬಾಕಿ ಇರೋದು.

ಗಂಗಮ್ಮ

ಗುಡಿಗಲೇ, ದಯೆ ತೋರಿಸಿ, ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಯತಿ

ಕೊ ಕೊ ಕೊ ಕೊ ಟ್ಟ ದ್ದೂ ಕೊ ಟ್ಟದ್ದೇ. ಯ ಯ ಯ್ಯಾ ಕೆ ಬಿಡೋದು?..... ಹ್ಲಿ ಡಿಯಯ್ಯಾ ಮೂರನೇ ಸಲ..... [ಶಾಢುಣ್ಣ ಕೈ ಒಡ್ಡುವನು.]..... ಅಯ್ಯೈವತ್ತು ರೂಫಾಯಿ ಪಾದಪೂಜೆ ಗೋಸ್ಕರ ಸಸಸ್ಸನ್ಯಾಸಾ ಕೊಡೋ ಭಾಗ್ಯ ಕಳಕೊಳ್ಳೇ? [ಎಂದು ಗೊಣಗುತ್ತ ಒಂದು ಸಲ ಗಂಗಮ್ಮನ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಶಾಢುಣ್ಣನ ಕೈ ಬಲಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಬಂದು] ಯತಿಗಲೇ, ಒಂದು ನೂರೂಪಾಯಿ ಪಾದ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ.....

ಯತಿ

[ಅವಸರದಿಂದ] ಉಉಊ ಮ್ಮಾಡು ಮತ್ತೆ, ಬೇಗ [ಎಂದು ಕೈಯಿಂದ ತನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ] ಸಧ್ಯ, ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟೆ ಗೊಪ್ಪಿಕೊಂಡರಲ್ಲ .....

[ನಿರ್ಗಮ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

ಯತಿ

ತರರರರ ! .....

ಶಾಮಣ್ಣ

ಭಲಾ, ಭಲಾ ಗುಂಡೂರಾಯನೋ ನೀನು !

ಯತಿ

ಇನ್ನೂ ತಾಳಪ್ಪಾ, ಕೈಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೀಳೋತನಕ ಅನುಮಾನವೇ ನನಗೆ. There is many a slip between the cup and the lip !

ಶಾಮಣ್ಣ

ಅದೇನೋ ನಿಜವೇ ಅನ್ನು.

[ಯತಿಯು (ಚ) ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು. ಶಾಮಣ್ಣ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು.]

[ಪ್ರವೇಶ (ಇ) : ಗಂಗಮ್ಮ]

[ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ ನೋಟುಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುವಳು. ಯತಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಗಾಧವಾದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಮೊಳಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತು, ಯತಿಯ ಮುಂದಿರುವ ಪಾದುಕಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ಎದ್ದುನಿಂತು, ನೋಟುಗಳುಳ್ಳ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೀಡಿ,] ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯತಿ

[ಧ್ಯಾನವನ್ನು ತೊರೆದು, ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು] ಓಹೋ ! ಎಷ್ಟೊತ್ತಾಯ್ತುಮ್ಮ ನೀ ಬಂದು ? [ಎನ್ನುತ್ತ ನೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

ಮಹಾತ್ಮರು ನನಗೆ ಸನ್ಯಾಸಾನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಯತಿ

ಅದೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮಿಷ್ಟ. [ನೋಟುಗಳನ್ನು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವನು; ಆಗ ಒಳಗಿನ ಫಿಟ್ ಬನಿಯಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಗಂಗಮ್ಮ ಮೊಳ ಕಾಲಾರಿ ಕುಳಿತು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವಳು.] ..... ಹೋಗಿ ಲಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಮಗು ಇದಾನೆ ಅಂದಿರಲ್ಲ. ಅವನಿಗೋಸ್ಕರ ಸುಮ್ಮನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನಲ್ಲಿ? ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ? ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಮಗನೋ?

ಗಂಗಮ್ಮ

[ಯತಿ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ತನ್ನಲ್ಲಿ] ಗಂಡಾಂತರ ಗೆದ್ದಾಗಾಯ್ತು [ಯತಿಗೆ] ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಮಗ. ಹೊರಗೆಲ್ಲೋ ಆಡೋದಕ್ಕೋಗಿದಾನೆ.

ಯತಿ

ನಾವಿನ್ನು ಹೊರಡ್ತೇವಮ್ಮ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ಇದೆ, ನಿಲ್ಲೋದಕ್ಕಾಗೋದಿಲ್ಲ. [ಎಂದು ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಬಿಕ್ಕಲು ಮಾತಾಡೆಂದು ಯತಿಗೆ 'ಬಿಬಿಬಿಬಿ' ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವನು. ಅದರ ಯತಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಮಣ್ಣ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ (ರ) ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ] ದುಡ್ಡು ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಇವನು ಬಿಕ್ಕೋದೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಲ್ಲಾ! ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳಾನೋ ಏನು ಕಥೆಯೋ! [ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು.]

ಯತಿ

ನಿಮ್ಮ ಪಾದಪೂಜೆಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಎನಿಬ್ಬಾರ್ಥಕ್ಕೂ ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಲಾಲಿಸ್ತೇವೆ. ಈ ದಿನ ಕಾಲ ಆಗ್ನೇಯ. ಪ್ರಯಾಣ ಇದೆ. ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಮಸ್ತು, ಸೌಭಾಗ್ಯಮಸ್ತು, ಸಂತಾನಮಸ್ತು, ಇಷ್ಟಫಲಾವಾಪ್ತಿರಸ್ತು!

ಗಂಗಮ್ಮ

ಈ ಯತಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಬಿಕ್ಕಲು ಮಾಯವಾಯ್ತಲ್ಲಾ! .....ನನಗ್ಯಾಕೋ ಅನುಮಾನ ... [ಶಾಮಣ್ಣ ಯತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವನು. ಅದನ್ನು ಯತಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗಂಗಮ್ಮ ನೋಡುವಳು.]

ಯತಿ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಗ್ತಾ ಬಂತು. ಏನಯ್ಯಾ, ಶಾಮಣ್ಣಾ, ಹೀಗೆ ಬಾ. ನಿನಗೊಂದು ಘನಮಂತ್ರೋಪದೇಶಮಾಡಿ ಹೋಗ್ತೇನೆ. [ಶಾಮಣ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ] ಅಥ ಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ—ಹೇಳು.

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಮೆಲ್ಲನೆ] ಅಲ್ಲೋ, ಕೈಗೆ ದುಡ್ಡು ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಬಿಕ್ಕೋದನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಲ್ಲೋ.....

ಯತಿ

[ಬೆಚ್ಚಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ] ಎಂಥಾ ಕೆಲಸವಾಯ್ತು!.....ಹೊರಟೇ ಹೋಗ್ತೀ ನಲ್ಲ ಈಗ.....ಬೇಗ ಹೇಳು. [ಮೆಲ್ಲನೆ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿರುವನು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಬಿಕ್ಕೇ ಇಲ್ವಲ್ಲಾ! ಇದು ಮೋಸವೇ ಸರಿ [ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವಳು.]

ಯತಿ

[ಅವಸರವಾಗಿ] ಈಗ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪುನಃಪ್ರಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೋ. ನಾವಿನ್ನು ಹೋಗ್ತೇವೆ. [ಎಂದು ಅವಸರವಾಗಿ ಏಳುವನು. ಹೊದೆದಿರುವ ಧೋತ್ರವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಅದು ತಲೆಯಿಂದ ಜಾರುವುದು—ಕ್ರಾಪು ಕಾಣಿಸುವುದು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

ಕ್ರಾಪು!!.....ಕಪಟ ಯತಿಯೇ! .....ಯಾರು? .. .... ಗುಂಡೂ ರಾಯರೇ? ಊಹಾಂ!

ಗುಂಡೂರಾಯ

ತೆಗಿ, ತೆಗಿ [ಎಂದು ಶಾಮಣ್ಣನನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ (ಅ) ಬಾಗಿಲ ವರೆಗೆ ಅವಸರವಾಗಿ ಹೋಗುವನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವಳು.]

[ಪ್ರವೇಶ (ಅ) : ಪಾರ್ವತಮ್ಮ]

[ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ತಟ್ಟೆ ಸಮೇತ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಗುಂಡೂರಾಯ ಅಕೆಯ ಮುಖ ನೋಡಿ, ಸರ್ರನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, (ಚ) ಕುರ್ಚಿಯ ಬಳಿ ಶಾಮಣ್ಣನ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು, ಶಾಮಣ್ಣನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವನು. ಶಾಮಣ್ಣ, ಗುಂಡೂರಾಯ ಇಬ್ಬರೂ ವಕ್ರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮೇಚಿನ ಬಳಿ ಇಟ್ಟು, (ಠ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಕೈಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುವಳು.]

ಗಂಗಮ್ಮ

[(೨) ಬಳಿ ನಿಂತು] ಅಯ್ಯಾ, ಗುಂಡೂರಾಯ, ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿನ್ನ
ನನ್ನ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಆಚೆಗೊಗ್ಗು. ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಮನು
ಷ್ಯತನ ಏನಿದ್ರೂ ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸ್ತೇನೆ. ಏನಿರ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ
ನೋರೇ, ನೋಡಿದಿರೋ ನಿಮ್ಮೆಜಮಾನ್ ಚಮತ್ಕಾರಾನ್ !
ನನ್ನ ತ್ರಿದ ನೂರೂಪಾಯಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗಿಸಿ ಕಸುಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ
ನಮ್ಮ ಈ ಇದೂ, ನಿಮ್ಮ ಆ ಅದೂ, ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಹೂಡಿರೋ
ತಂತ್ರ ! ನೂರೂಪಾಯಿ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದೆ ನಿನ್ನ
ಗಂಡನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಡ್ತೀನೀಂತ ಹೆದರಿಸಿ, ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ
ಕೊಂಡೂ, ನಿಂತಿರೋದು ನೋಡಿ ಹಾಗೇ !.....ಅಬ್ಬಬ್ಬ !

ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

[ಗಂಡನಿಗೆ] ಇದೇನಿದು ವೇಷ ! ಅಲ್ಲಾ, ಯತಿಗಳು ಬಂದಿದಾರೆ,
ಪೂಜೆ ಮಾಡೋಣಂತ ನಾ ಬಂದ್ರೇ, ನೀವಿಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಸನ್ಯಾಸಿ
ಗಳು ! ತಂದಿರೋ ಮಂಗಳಾರ್ತಿ ನಿಮಗೇ ಮಾಡ್ಲೇ ? .....
ಆಂ ? ಉಪ್ಪು ತರೋದಕ್ಕೆ ತಲೇ ತಪ್ಪಿಸ್ಕೊಂಡು ಮನೇ ಬಿಟ್ಟು
ಬಂದು, ಈ ಆಟ ಆಡೋದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಆಗೋಲ್ವೇ ?
[ಮೂತಿ ತಿವಿಯುವಳು] ..... ಸುಮ್ಮನೇ ಆಕೇ ದುಡ್ಡು ಆಕೆಗೆ
ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳಿ ..... [ನಿಧಾನವಾಗಿ (೨)
ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಮತ್ತೆ ಅವಸರವಾಗಿ ಗಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ] ಅಲ್ಲಾ,
ಏನ್ಬಂತಾದ್ರೆ ನಿಮಗೆ ಕೇಡೂ ? [ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು
ಕೆಳಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗುವಳು. ಅವನು ವಕ್ರವದನನಾಗಿ, ಕಿವಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ
ಬಗ್ಗಿ ಏಳುವನು.] ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ ಈ ಹೊತ್ತು, ಇನ್ನೂ ಇದೆ ನಿಮಗೆ
[ಎನ್ನುತ್ತ (೨) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವಳು.]

ಗುಂಡೂರಾಯ

[ನಡುಗುತ್ತ, ವಕ್ರವಾಗಿ] ಸ್ನೇಹಿತನ ತಗಾದೇ.....[ಶಾಮಣ್ಣನ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸುವನು.]

ಶಾಮಣ್ಣ

[ಹೆದರಿ] ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, ಸಾಹುಕಾರನ ತಗಾದೇ .....

ಗಂಗಮ್ಮ

ಈಗ ಗಂಗಮ್ಮನ ತಗಾದೆ ! .... ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಾಗಿರಲಿ, ಗುಂಡೂರಾಯಾ, ಉದುರಿಸಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ! ' ಕೊಕೊಕೊಕೊ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಸನ್ಯಾಸಾನ; ಯಯಯ್ಯಾ ಕೆ ಬಿಡೋದು ? ' ಅಂದ್ಯಲ್ಲಾ, ! ಈಗ ವುವುವುವುದುರಿಸಿದ್ದೂ ವುದುರಿಸಿದ್ದೇ ರುರುರ್ರೂಫಾಯಿನ, ಯಯಯ್ಯಾಕೆ ಬಿಡೋದು ? ನಿನ್ನಿನ್ನಿಮಜ್ಜನ ಗಂಟೆ ?

[ಗುಂಡೂರಾಯನು ಸೊಂಟದಿಂದ ನೋಟು ತೆಗೆಯುತ್ತ ಶಾಮಣ್ಣನ ಕಡೆ ನೋಡುವನು. ಶಾಮಣ್ಣನು 'ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ!' ಎಂಬಂತೆ ಕೈ ತಿರುವುವನು. ಅನೇಲೆ ಗುಂಡೂರಾಯನು ಪಾರ್ವತಮ್ಮನ ಕಡೆ ನೋಡುವನು. ಅಕೆ ' ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ' ಎಂಬಂತೆ ಕೈ ತೋರಿಸುವಳು. ನೋಟುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗಂಗಮ್ಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವನು. ಅಕೆ ಯಜಮಾನ್ಯದಿಂದ ತಲೆದೂಗಿ, ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ನೆಲವನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ತೋರಿಸುವಳು. ಗುಂಡೂರಾಯನು ನೋಟುಗಳನ್ನು ಅಕೆ ತೋರಿಸಿದ ಬಳಿ ಇಡುವನು.]

[ತೆರೆ ಬೀಳುವುದು]

— ಸಂಪೂರ್ಣ —

ಕ್ಷೀರಸಾಗರರ ನಾಟಕಗಳು

ನಿತ್ಯನಾಟಕ	ರೂ.	೦	೮	೦
ಅಳಿಯನ ಅರೈವಲ್		೦	೧೨	೦
ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ		೦	೧೨	೦
ಶಾಮಣ್ಣನ ಸಾಹಸ		೦	೧೦	೦
ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯಗಳು				
— ಮಲ್ಲಿಗೇ ಚಪ್ಪರ ಮತ್ತು ಲಾಯರ ಪ್ರಯಾಣ		೦	೬	೦
ನಮ್ಮೂರಿನ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ		೦	೬	೦
ಚಪ್ಪಾಳೇ ವೈದ್ಯ (ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ)				
ಸಂಗೀತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ (, ,)				

ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ:

ವೀಳ್ಯ

(ಎಂಬ ಮನೋಹರವಾದ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ)

— ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ರಚಿತ —

ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪ್ರಕಟನ ಮಂದಿರ

ಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕೆ. ಪಿ. ಎಚ್. ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಡಿ. ವಿ. ನಾಮರಾಯರಿಂದ ಮುದ್ರಿತವಾದುದು
೫೬೦—೨೦-೩-೪೬—೧,೮೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು

